

**Informacja o realizacji współpracy międzynarodowej
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w 2016 roku**

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Województwo Warmińsko-Mazurskie	5
II. Współpraca w ramach instytucji i organizacji międzynarodowych	27
III. Pozostałe kontakty zagraniczne i wydarzenia realizowane w ramach współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego	32
IV. Społeczny wymiar współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego	52

Stan działań – październik/listopad 2016

Informacja została przygotowana w oparciu o dane Departamentu Współpracy Międzynarodowej oraz materiały przesłane przez inne komórki Urzędu Marszałkowskiego i jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

WSTĘP

Współpraca międzynarodowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego prowadzona jest w oparciu o zasady zawarte w Rozdziale 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa. Sejmik województwa uchwała priorytety współpracy zagranicznej, które określają główne cele, kierunki geograficzne współpracy oraz zamiary przystąpienia do międzynarodowych zrzeszeń regionalnych. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego 24 czerwca 2014 roku podjął uchwałę w sprawie przyjęcia Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Różnorodność działań międzynarodowych kluczem do intensyfikacji kontaktów zagranicznych

Zapisy zaktualizowanych priorytetów zostały dostosowane do nowej Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025. Biorąc pod uwagę jej założenia oraz zadania polskiej polityki zagranicznej w 2016 roku, Departament Współpracy Międzynarodowej przygotował projekt pn. **Miasta, w których warto żyć...** Zadanie promujące osiągnięcia polskich miast współfinansowane było przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w ramach konkursu „Wsparcie wymiaru samorządowego i obywatelskiego polskiej polityki zagranicznej 2016”. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jako jedyny w kraju, uzyskał dofinansowanie w ww. konkursie.

W ramach projektu Departament Współpracy Międzynarodowej zorganizował trzy debaty w największych ośrodkach miejskich regionu, w których wzięli udział przedstawiciele regionów partnerskich Warmii i Mazur – **Regionalnej Gminy Bornholm (Dania), Departamentu Côtes d’Armor (Francja) i Regionu Umbria (Włochy)**.

W pierwszej debacie, która odbyła się 19 września br. w Olsztynie wzięła udział delegacja z Danii. Podczas spotkania rozmawiano na temat organizacji międzynarodowych imprez sportowych oraz możliwości rozwoju oferty sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców miast. Podczas debaty swoimi doświadczeniami dzielili się przedstawiciele Olsztyna, Ostródy oraz Mikołajek. Rąbka tajemnicy sukcesu organizacji wielkich, międzynarodowych imprez sportowych uchylił również Wiceprezes Polskiego Związku Piłki Siatkowej – Paweł Papke. Ponadto podczas pobytu w regionie duńska delegacja wzięła udział w kilku roboczych spotkaniach, m.in. w Centrum Rekreacyjno-Sportowym Ukiel w Olsztynie, Centrum Targowo-Konferencyjnym Expo Mazury w Ostródzie oraz Mazury Golf&Country Club w Naterkach.

Kolejna debata zorganizowana została 3 października br. w Ełku. Wzięła w niej udział delegacja z Francji. Podczas spotkania rozmawiano na temat znaczenia projektów z zakresu rewitalizacji infrastrukturalnej i społecznej. Swoje doświadczenia w tym zakresie, oprócz przedstawicieli Ełku zaprezentował Burmistrz Górowa Iławeckiego, który omówił szanse, jakie niesie za sobą członkostwo w Sieci Cittaslow. Debata została uzupełniona zwiedzaniem Ełku, podczas którego partnerzy z Francji mogli zobaczyć przykłady zrewitalizowanych obiektów. Delegacja odwiedziła także Gołdap (członek Sieci Cittaslow), a w programie tej wizyty znalazły się m.in.

zrewitalizowane obiekty powojkowe, gdzie obecnie znajdują się Muzeum Ziemi Gołdapskiej, galeria sztuki regionalnej, gimnazjum, sala gimnastyczna, kryta pływalnia oraz siłownia.

Ostatnia, kończąca projekt debata odbyła się 3 listopada br. w Elblągu i wzięła w niej udział delegacja z Włoch. Podczas spotkania rozmawiano na temat wyzwań i perspektyw rozwoju ekonomii społecznej. Włoska delegacja odwiedziła dwie elbląskie spółdzielnie socjalne (WIZUS i IDEA), Elbląski Park Technologiczny oraz wzięła udział w warsztatach poświęconych ekonomii społecznej.

Ten oraz inne, zrealizowane przez Departament Współpracy Międzynarodowej na przestrzeni ostatnich lat, projekty finansowane ze środków zewnętrznych, są potwierdzeniem różnorodności obszarów współpracy międzynarodowej Samorządu Województwa, jak i skuteczności w szukaniu i poszerzaniu współpracy z zagranicznymi partnerami Warmii i Mazur o nowe kierunki wspólnych działań.

Kolejne rozdziały niniejszego opracowania zawierają szczegółowe dane na temat pozostałych, licznych przedsięwzięć Samorządu Województwa podejmowanych z zagranicznymi partnerami.

I. Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Województwo Warmińsko-Mazurskie

Województwo Warmińsko-Mazurskie aktualnie ma podpisane umowy o współpracy z dziesięcioma regionami partnerskimi z dziewięciu państw.

1. **Chiny** – Prowincja Heilongjiang – Protokół uzgodnień pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Prowincją Heilongjiang podpisano 18 lutego 2005 r.
2. **Chorwacja** – Żupanija Splicko-Dalmatyńska – Umowę o współpracy regionalnej podpisano 5 sierpnia 2012 r.
3. **Dania** – Regionalna Gmina Bornholm – Porozumienie o współpracy podpisano 29 września 2003 r.
4. **Francja** – Departament Côtes d'Armor – Porozumienie o współpracy podpisano 24 czerwca 2000 r.
5. **Niemcy** – Kraj Związkowy Saksonia-Anhalt – List intencyjny o współpracy międzyregionalnej podpisano 3 października 2014 r.
6. **Rosja** – Obwód Kaliningradzki – Porozumienie o współpracy podpisano 19 września 2001 r.
7. **Słowacja** – Województwo Bańsko-Bystrzyckie – Porozumienie o współpracy podpisano 8 lipca 2003 r.
8. **Ukraina** – Obwód Rówieński – Porozumienie o współpracy podpisano 9 grudnia 2003 r.
9. **Włochy** – Autonomiczny Region Vallée d'Aoste – Porozumienie o współpracy podpisano 11 kwietnia 1999 r.
10. **Włochy** – Prowincja Perugia – Umowę o współpracy międzyregionalnej podpisano 27 marca 2009 r.

1. Chiny

Kontakty z chińskimi partnerami Warmia i Mazury prowadzi od 2005 roku. Traktując priorytetowo założenia umowy o strategicznym partnerstwie między Rządem RP a Chińską Republiką Ludową, w ubiegłych latach następowało zacieśnienie współpracy Województwa z Prowincją Heilongjiang. Olsztyn kilkakrotnie odwiedzała delegacja z Chin, przedstawiciele Warmii i Mazur obecni byli również na Międzynarodowych Targach w Harbinie. Reprezentanci regionu uczestniczą również w corocznych Forach Regionalnych Polska-Chiny, które stanowią bardzo dobrą formę promocji kontaktów polsko-chińskich. Niestety, na małą intensyfikację współpracy, a tym samym promocję Polski wpływa odległość i zarazem wysokie koszty prowadzenia takiej działalności. Departament Współpracy Międzynarodowej w kontaktach roboczych z Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP podkreśla, że aby zwiększyć aktywność samorządów na tym polu, należałoby utworzyć mechanizmy finansowe, które taką współpracę ułatwią.

2. Chorwacja

Formalna współpraca z Żupanią Splicko-Dalmatyńską rozpoczęła się w 2012 roku, kiedy podpisano umowę o współpracy bilateralnej. Priorytetowymi obszarami wspólnych działań jest m.in. kultura, turystyka czy działalność w ramach Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego.

W kwietniu 2016 roku z wizytą roboczą w Województwie Warmińsko-Mazurskim przebywała delegacja z Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej. W ramach wizyty zorganizowano spotkania z przedstawicielami Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, Warmińsko-Mazurskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Regionalnej Izby Gospodarczej Żywności Naturalnej i Tradycyjnej oraz Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoobrazowego. Ponadto chorwaccy partnerzy odwiedzili Centrum Rekreacyjno-Sportowym „Ukiel” w Olsztynie. Goście zwiedzili również Barczewo, gdzie zapoznali się z ideą miasteczek Cittaslow oraz procedurą przystąpienia do Stowarzyszenia¹.

V Forum Regionów Chorwacji i Polski

Skuteczną platformą współpracy polsko-chorwackiej są organizowane corocznie fora regionalne. Tegoroczne V Forum Regionów Chorwacji i Polski odbyło się w Dubrowniku w dniach 10-13 maja. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Chorwacki Związek Żupanii oraz Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej. W obradach uczestniczyła Sylwia Jaskulska, Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Tematyką tegorocznego spotkania była m.in. rewitalizacja obiektów przemysłowych i gospodarczych, specjalne strefy ekonomiczne oraz rola samorządów w rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Wizycie delegacji polskich marszałków towarzyszyła misja

---

¹ Szerzej o polsko-chorwackiej współpracy w ramach Sieci Cittaslow w rozdziale *Współpraca w ramach instytucji i organizacji międzynarodowych*.

gospodarcza przedsiębiorców, którzy przybyli do Dubrownika na Polsko-Chorwackie Forum Gospodarcze.

Forum objęte było honorowym patronatem Prezydenta RP, Prezydent Republiki Chorwacji, Marszałka Senatu RP oraz Przewodniczącego Parlamentu Chorwacji. Delegacji polskiej przewodniczyli Marszałek Senatu Stanisław Karczewski i Szef Kancelarii Prezydenta Małgorzata Sadurska.

3. Francja

Intensywne i jedno z najbardziej rozbudowanych kontaktów Województwo Warmińsko-Mazurskie łączy z partnerem francuskim – Departamentem Côtes d’Armor. Porozumienie z tym regionem zawarte zostało w 2000 roku. Głównymi kierunkami współpracy jest kultura, edukacja, wymiana młodzieżowa, sport, rolnictwo, gastronomia, hotelarstwo oraz polityka społeczna. Bieżąca współpraca opiera się na planie pracy na lata 2015-2017.

Polsko-Francuski Komitet Sterujący

W dniach 25-28 stycznia 2016 r. w Saint-Brieuc we Francji odbyło się doroczne posiedzenie Komitetu Sterującego Współpracy Zdecentralizowanej Departamentu Côtes d’Armor i Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Delegacja pod przewodnictwem Marszałka Województwa Gustawa Marka Brzezina razem z partnerami z Côtes d’Armor podsumowała wydarzenia zrealizowane wspólnie w 2015 roku i omówiła plany na rok 2016.

W 2015 roku odbyły się 42 wspólnie zrealizowane przedsięwzięcia (to aż o 23 inicjatywy więcej niż w roku 2014). Bezpośrednimi odbiorcami działań było ok. 1000 osób (w roku 2014 – 437 osób), a pośrednimi ok. 8 tys. osób (przy 4,5 tys. w roku 2014). Wspólne projekty w większości koordynowane były przez polskich i francuskich partnerów społecznych.

Współpraca gmin

W kwietniu 2016 roku z wizytą w regionie przebywali przedstawiciele francuskiego regionu partnerskiego reprezentujący samorządy gminne (Ploeuc-L’Hermitage, Erquy), stowarzyszenie „Ploeuc-L’Hermitage-Europe”, lokalną grupę działania „Pays de Saint-Brieuc” oraz szkołę rolniczą La Ville Davy z Quessoy.

Celem trzydniowej wizyty gości z Francji było nawiązanie trwałej współpracy pomiędzy samorządami gminnymi, opracowanie założeń projektu współpracy poświęconego rozwojowi turystyki finansowanego z programu LEADER (PROW 2014-2020) pomiędzy lokalnymi grupami działania „Pays de Saint-Brieuc” oraz Związkiem Stowarzyszeń „Kraina Drwęcy i Pasłęki”, a także przywrócenie programu wymiany uczniów umożliwiającego staże zawodowe pomiędzy Zespołem Szkół Rolniczych w Ostródzie i szkołą rolniczą La Ville Davy z Quessoy (projekty współpracy ERASMUS+).

Podczas pobytu w naszym regionie francuska delegacja odwiedziła między innymi firmę hodowlano-nasienną – Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemiaka – w Szydłaku, kontynuującą ponad 60-letnie tradycje polskiej hodowli i nasiennictwa ziemniaka (gmina Ploeuc-l'Hermitage – 4100 mieszkańców – jest liderem na rynku francuskim w uprawie ziemniaka; co trzy lata organizuje kilkudniową imprezę promującą ten lokalny produkt, która przyciąga 30 tysięcy osób), gospodarstwo rolne w Grabinku specjalizujące się w uprawie tego warzywa, jego przetwórstwie i sprzedaży, gospodarstwa agroturystyczne (Kalinówka w Wysokiej Wsi, „Kwaśne Jabłko” we Włodowie, Pensjonat pod Taborskimi Sosnami w Taborzu), a także Kawiarnię „U Smolejów” w Łukcie, gdzie mogła skosztować naturalnych, rzemieślniczych lodów.

Francuzi zapoznali się również z projektami zagospodarowania brzegów jezior w regionie, współfinansowanymi ze środków unijnych, z jakich samorządy i lokalne grupy działania z Województwa Warmińsko-Mazurskie korzystały w latach 2007-2013: jezioro Ukiel w Olsztynie, Jezioro Drwęckie w Ostródzie oraz jezioro Narie w Bogaczewie.

Wizyta francuskich radnych na Warmii i Mazurach

W czerwcu 2016 roku zorganizowano wizytę delegacji radnych z partnerskiego Departamentu Côtes d'Armor. Dla niektórych gości był to pierwszy pobyt na Warmii i Mazurach. Partnerom z Francji szczególnie zależało na zapoznaniu się z naszymi rozwiązaniami w zakresie zagospodarowania brzegów jezior i rzek. Z tego względu goście mieli okazję zwiedzić inwestycje nad Jeziorem Drwęckim w Ostródzie oraz w Centrum Rekreacyjno-Sportowym Ukiel w Olsztynie. Ponadto Francuzi zapoznali się z projektami realizowanymi wzdłuż rzeki Łyny, zwiedzili Centrum Targowo-Konferencyjne Expo Mazury w Ostródzie oraz Port Lotniczy Olsztyn-Mazury.

Jednym z głównych punktów programu wizyty było podpisanie deklaracji o utworzeniu na Warmii i Mazurach „Miasteczka Smaku”. Dokument, który podpisała Sylwia Jaskulska, Członek Zarządu Województwa oraz Thibaut Guignard, Wiceprzewodniczący Rady Departamentu Côtes d'Armor, przewiduje szerzenie w Województwie Warmińsko-Mazurskim idei stworzonej przez Izbę Rzemieślniczą Côtes d'Armor.

Współpraca w zakresie promocji żywności naturalnej, tradycyjnej, lokalnej i regionalnej – projekt „Miasteczko Smaku”

W 2016 roku kontynuowano rozmowy pomiędzy Radą Generalną Departamentu Côtes d'Armor, Izbą Rzemieślniczą Côtes d'Armor i Województwem Warmińsko-Mazurskim nt. wszystkich działań i projektów planowanych do realizacji pomiędzy Samorządem Województwa a Izbą Rzemieślniczą Côtes d'Armor, w szczególności w zakresie utworzenia w Województwie Warmińsko-Mazurskim „Miasteczka Smaku”. Zadanie to zostało wpisane do „Programu rozwoju żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020” przyjętego do realizacji uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 24 maja 2016 r. We Francji i obszarach zamorskich utworzono już dziewięć „Miasteczek Smaku”, ma ich być docelowo czternaście i mają utworzyć sieć.

To właśnie z Warmią i Mazurami, ze względu na wieloletnią współpracę i jej znaczenie dla obydwu regionów, ma być utworzone pierwsze poza granicami Francji „Miasteczko Smaku”. Działania zrealizowane w 2016 roku w ramach projektu „Miasteczka Smaku” na Warmii i Mazurach:

- W marcu 2016 r. odbyło się spotkanie robocze online pracowników Urzędu Marszałkowskiego, Warmińsko-Mazurskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Olsztynie oraz przedstawicieli francuskiej Izby Rzemiosła. Podczas spotkania skupiono się na prawnych uwarunkowaniach umożliwiających powstanie „Miasteczka Smaku” w naszym regionie.
- W dniach 25-29 kwietnia 2016 r. odbyła się wizyta przedstawicieli Departamentu Côtes d’Armor w Województwie Warmińsko-Mazurskim dotycząca organizacji „Miasteczka Smaku” na Warmii i Mazurach. W trakcie spotkania trzy podmioty (Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Urząd Marszałkowski oraz Izba Rzemieślnicza Côtes d’Armor) podkreśliły wolę polityczną współpracy i swoje zaangażowanie w realizację koncepcji „Miasteczka Smaku” na Warmii i Mazurach.
- W dniach 29 listopada – 2 grudnia 2016 r. odbyła się wizyta studyjna przedstawicieli Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Departamencie Côtes d’Armor dotycząca organizacji i tworzenia „Miasteczka Smaku” na Warmii i Mazurach we współpracy z Radą Departamentalną Côtes d’Armor i Izbą Rzemieślniczą Côtes d’Armor. Delegacja poznała historię powstania „Miasteczka Smaku”, zapoznała się z jego koncepcją, funkcjonowaniem oraz zadaniami, a także uwarunkowaniami prawnymi. Wizyta miała na celu wypracowanie dalszego harmonogramu działań zmierzających do powstania „Miasteczka Smaku” w regionie Warmii i Mazur.

Współpraca w zakresie obszarów wiejskich i rolnictwa

- 27 września 2016 r. w Olsztynie przebywali licealiści ze szkoły rolniczej z gminy Pommerit-Jaudy, którzy spotkali się z Sylwią Jaskulską, Członkiem Zarządu Województwa. Ponad pięćdziesięciosobowa grupa uczniów wraz z opiekunami z zacięciem wysłuchała prezentacji, która przybliżyła gościom charakterystykę Warmii i Mazur i najciekawsze inicjatywy podejmowane w regionie. Wśród tematów rozmów nie zabrakło również tych z dziedzin specjalistycznych – rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich czy sieci szerokopasmowej na Warmii i Mazurach, która cieszyła się szczególnym zainteresowaniem młodych Francuzów.
- W dniach 7-8 listopada 2016 roku w Mrągowie odbyło się III Wojewódzkie Forum Odnowy Wsi w ramach Programu Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego *Wieś Warmii, Mazur i Powśla miejscem, w którym warto żyć...*. Udział w nim wzięły osoby zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym: władze gmin, koordynatorzy gminni, liderzy i członkowie grup odnowy wsi oraz przedstawiciele regionu partnerskiego Côtes d’Armor. Na forum odbył się między innymi warsztat poświęcony współpracy międzynarodowej na szczeblu lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy Aniołowo – Saint Thelo. Omówione zostały na nim takie zagadnienia jak: historia

współpracy, istota sukcesu, rozwijanie współpracy oraz analiza możliwości współpracy wsi reprezentowanych przez uczestników warsztatu z parterami zagranicznymi.

Współpraca w zakresie kultury i edukacji

• **Centrum Polsko-Francuskie Côtes d'Armor – Warmia i Mazury w Olsztynie (CPF)**

Centrum, inaczej zwane Domem Bretanii na Warmii i Mazurach, jest wojewódzką instytucją kultury, której zadaniem jest rozwój demokracji lokalnej w ramach polsko-francuskiej współpracy. Podstawowym celem działalności Centrum jest popularyzowanie kultury, sztuki i języka francuskiego. Centrum współpracuje z regionalnymi polskimi i francuskimi instytucjami w celu rozwijania kontaktów oświatowych, ekonomicznych, rolniczych i innych, zgodnie z umową o współpracy pomiędzy Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Radą Generalną Departamentu Côtes d'Armor podpisaną w 2000 roku.

Działalność Centrum w 2016 roku:

- **My French Film Festival** (17 stycznia – 17 lutego 2016 r.) – to 6. edycja internetowego festiwalu kina francuskiego, po raz piąty organizowana w Olsztynie przez CPF. W ramach festiwalu zorganizowano projekcje filmów krótko- i pełnometrażowych z ostatnich 2-3 lat, dotąd prezentowanych wyłącznie we Francji. Festiwal jest internetowy: przez cały miesiąc filmy dostępne są dla widzów na całym świecie, w 12 językach. Festiwal organizowany jest we współpracy z Ambasadą Francji w Polsce, AlloCiné i Fundacją Orange.
- **Dni Frankofonii i Kultury Francuskiej** (2-20 kwietnia 2016 r.) – cykliczne wydarzenie promujące kulturę Francji i krajów francuskojęzycznych, w ramach którego w tym roku zorganizowano: wystawę kartograficzną i filatelistyczną, spotkania autorskie, konkurs dla młodzieży, projekcje filmów (współpraca z IF Cinéma), publikację „Małej antologii poezji francuskiej”.
- **Egzamin DELF**: 13-30 czerwca 2016 r. – państwowy egzamin znajomości języka francuskiego DELF przeprowadzony we współpracy z francuskim ośrodkiem badań pedagogicznych CIEP i Instytutem Francuskim.
- **Zatrudnienie asystenta języka francuskiego** (12 września 2016 r. – 11 lipca 2017 r.) – zatrudnienie na czas roku szkolnego nauczycielki języka francuskiego pochodzącej z Francji, której zadaniem jest pomoc w pracy statutowej Centrum oraz popularyzacja nauki języka francuskiego w szkołach w Olsztynie i na terenie województwa. Program realizowany jest na mocy umowy pomiędzy Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Radą Departamentalną Côtes d'Armor.
- **Przyjęcie wolontariuszki z Francji** (5 września 2016 r. – 31 lipca 2017 r.) – przyjęcie na czas roku szkolnego wolontariuszki z Bretanii, której zadaniem jest pomoc w pracy statutowej Centrum oraz popularyzacja nauczania języka francuskiego w przedszkolach i szkołach podstawowych w Olsztynie. Projekt realizowany we współpracy z Fundacją Borussia i Ligue de l'Enseignement des Côtes d'Armor w ramach programu Erasmus+.
- **Projekt „Kamishibai – innowacja w pedagogice języka francuskiego”** realizowany we współpracy z Francją i Rumunią to działania wspierające nauczanie języka

francuskiego, mobilność uczniów i nauczycieli. Dwuletni projekt zakończył się 31 sierpnia 2016 r.

- **XXI Dni Bretanii** (21 października – 10 listopada 2016 r.) – cykliczna impreza popularyzująca kulturę francuskiej Bretanii. Dzięki wsparciu Rady Departamentalnej Côtes d’Armor zaproszono zespół artystów na pokaz dwóch spektakli taneczno-teatralnych (listopad). Podczas Dni odbył się koncert muzyków z Côtes d’Armor, zajęcia językowo-kulturowe dla dzieci, wieczór bretoński stowarzyszenia Amitié. W listopadzie nastąpiło otwarcie wystawy fotograficznej o Rennes.

Współpraca w zakresie polityki społecznej

- **Francuski staż na Warmii i Mazurach**

W maju br. studenci z uczelni Askoria z Bretanii spędzili na Warmii i Mazurach trzy tygodnie w ramach stażu poświęconego polityce społecznej. Program praktyk obejmował wizyty w ośrodkach pomocy społecznej w regionie, podczas których młodzi Francuzi zapoznali się z metodami pracy i wsparcia dla osób objętych programem poszczególnych placówek. Wśród instytucji, które gościły studentów znalazły się m.in. Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie w Iławie, Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży przy MOPS w Olsztynie, olsztyński Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień czy Centrum Pomocy Dziecku i Zespół Placówek Specjalnych przy Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Olsztynie. Podczas pobytu w Województwie francuska delegacja zapoznała się również z działalnością ośrodków pomocy społecznej w Nidzicy i Mrągowie.

- **Wizyta studyjna delegacji z Departamentu Côtes d’Armor w Województwie**
(10-15 października 2016 r.)

Głównym celem wizyty była kontynuacja wieloletniej wymiany doświadczeń w obszarze polityki społecznej, w której biorą udział zarówno samorządowcy, specjaliści pracujący na rzecz osób wymagających pomocy, jak i przedstawiciele organizacji pozarządowych realizujący swoje zadania na rzecz środowisk dysfunkcyjnych. Temat tegorocznej wizyty to „Polityka społeczna w Województwie Warmińsko-Mazurskim realizowana w obszarze wsparcia osób starszych, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych“.

Delegacji francuskiej przedstawiono prezentację nt. organizacji i systemu polityki społecznej w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem zadań realizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz system wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną na przykładzie działań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie. Podczas czterech dni roboczych goście wizytowali placówki i podmioty na terenie naszego Województwa, zapoznając się z zasadami ich funkcjonowania, finansowania oraz obszarem działania.

Program październikowej wizyty studyjnej delegacji z Departamentu Côtes d’Armor był niezwykle bogaty i urozmaicony. Goście podkreślali kompleksowość wdrażanych w Województwie rozwiązań pomocowych, jakie mieli okazję obserwować, jak również ich

niezwykłą różnorodność. Strony jednogłośnie potwierdziły potrzebę kontynuacji wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy specjalistami w swych dziedzinach jako niezwykle cennego elementu wzbogacania oferty pomocowej dla podopiecznych w obu regionach.

4. Niemcy

Województwo Warmińsko-Mazurskie współpracuje z niemieckim Krajem Związkowym Saksonia-Anhalt od roku 2007. Formalne kontakty nawiązano w 2014 roku po podpisaniu listu intencyjnego. Główne obszary wspólnych działań to rolnictwo i ochrona środowiska.

Nowy Plan Pracy z Saksonią-Anhalt na lata 2016-2017

Dokument podpisany został podczas marcowej wizyty Sylwii Jaskulskiej, Członka Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Kraju Związkowym Saksonia-Anhalt.

Nowy Plan Pracy przewiduje udział partnerów m.in. w międzynarodowych konferencjach i dożynkach regionalnych. Ponadto zaakcentowana została również współpraca młodzieżowa oraz projekty dotyczące kształcenia zawodowego administracji publicznej. Zgodnie z dokumentem aktywną współpracę międzynarodową kontynuować będą Welski Park Krajobrazowy i Park Krajobrazowy Naturpark Drömling.

Współpraca parków krajobrazowych

- **Welski Park Krajobrazowy**
- Wizyta przedstawicieli Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Dyrektor WPK, Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, Burmistrz Lidzbarka) w niemieckim parku Naturpark Drömling w dniach 3-6 maja 2016 r. z okazji obchodów „Dnia Europy“.
- W dniach 10-16 lipca 2016 r. na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego zorganizowano 12. edycję Polsko-Niemieckich Studyjnych Spotkań Przyrodniczych Młodzieży, stanowiących wymianę młodzieży o charakterze edukacyjno-przyrodniczym, w której udział biorą uczniowie z terenu Welskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku Krajobrazowego Naturpark Drömling. Do udziału w wymianie wyłaniani są uczniowie, którzy w poprzednim roku brali udział w licznych konkursach o tematyce przyrodniczej, a w szczególności w konkursie Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski. Spotkanie uczniów z obu krajów oprócz aspektu edukacyjno-przyrodniczego daje możliwość poznania języka i kultury kraju sąsiada. Wymiany organizowane są corocznie naprzemiennie na terenie obu współpracujących Parków. Tegoroczna wymiana otrzymała dofinansowanie z Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Współpraca lokalnych samorządów

W sierpniu 2016 roku w Olsztynie przebywała delegacja samorządowców z Saksonii-Anhalt z Powiatu Saale, który od 2009 roku współpracuje z Powiatem Giżyckim. Wizyta niemieckiej delegacji rozpoczęła się od spotkania z Marszałkiem Województwa. W spotkaniu wzięli udział

m.in. Starosta Powiatu Saale, Starosta Powiatu Giżyckiego oraz Konsul Generalna Republiki Federalnej Niemiec w Gdańsku. Podczas spotkania omówiono następujące kwestie:

- wspólne polsko-niemieckie projekty,
- potencjalne obszary dalszego rozwoju partnerstwa tj. ochrona środowiska i wymiana młodzieży,
- potencjał Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury, który wspiera rozwój stosunków łączących Województwo Warmińsko-Mazurskie z niemieckimi regionami²,
- digitalizacja w urzędzie oraz realizacja projektu budowy sieci szerokopasmowej w Województwie Warmińsko-Mazurskim.

5. Rosja

Współpraca z Obwodem Kaliningradzkim FR realizowana jest na podstawie Porozumienia o współpracy między Województwem Warmińsko-Mazurskim RP i Administracją Obwodu Kaliningradzkiego FR z 2001 roku oraz Planu Pracy na lata 2014-2016.

Przedsięwzięcia z rosyjskimi partnerami wpisały się na stałe w kalendarz działań Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Tym niemniej w tym roku nie odbyło się jedno ze sztandarowych wydarzeń realizowanych od kilku lat – **doroczna konferencja dotycząca funkcjonowania małego ruchu granicznego z obwodem kaliningradzkim**. Brak realizacji tego wydarzenia był efektem zawieszenia w lipcu br. przez polski rząd umowy o ruchu bezwizowym na polsko-rosyjskiej granicy.

Stanowisko Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego na temat zawieszenia małego ruchu granicznego (MRG) z obwodem kaliningradzkim

Umowa o zasadach małego ruchu granicznego została podpisana przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rząd Federacji Rosyjskiej 14 grudnia 2011 r. Podpisanie dokumentu było efektem wielu rozmów przeprowadzonych na szczeblu unijnym, a także starań samorządów województw objętych obszarem małego ruchu granicznego.

Radni Sejmiku w przygotowanym w sierpniu br. stanowisku przypomnieli, że w lipcu br. minęły cztery lata od wejścia w życie zapisów o zasadach MRG. Podkreślono, że w tym czasie nastąpiło ożywienie wymiany handlowej i rozwój sektora usług, zwłaszcza w branży turystycznej, a wcześniejsze obawy, że skutkiem ubocznym zwiększonej przygranicznej wymiany osobowej będzie wzrost przestępczości szczególnie ze strony obywateli rosyjskich, okazały się bezpodstawne i nie znajdują potwierdzenia w faktach.

Zdaniem większości radnych Sejmiku, niejasna sytuacja i decyzja o zawieszeniu MRG sprawiała, że szereg powstałych, jak również zaplanowanych inwestycji w strefie przygranicznej jest zagrożonych brakiem ich realizacji.

Biorąc pod uwagę liczne głosy mieszkańców Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym

---

² Szerzej o promocji w Niemczech lotniska regionalnego Olsztyn-Mazury w rozdziale *Pozostałe kontakty zagraniczne i wydarzenia realizowane w ramach współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego*.

przedsiębiorców, przedstawicieli władz lokalnych oraz parlamentarzystów z różnych ugrupowań politycznych, Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego zwrócił się z wnioskiem do Rządu RP o niezwłoczne przywrócenie małego ruchu granicznego w pierwotnej formie.

V Mistrzostwa Strefy Małego Ruchu Granicznego

Departament Współpracy Międzynarodowej był partnerem zorganizowanego w maju 2016 r. w Lidzbarku Warmińskim turnieju o Mistrzostwo Strefy Małego Ruchu Granicznego w Piłce Nożnej Chłopców i Dziewcząt, do którego przystąpiły piłkarskie drużyny z województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz z obwodu kaliningradzkiego. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. W Mistrzostwach na Warmii rywalizowało 16 drużyn i blisko 200 dzieci z Polski i Rosji.

Uroczystości w Braniewie

Złożenie kwiatów na cmentarzu żołnierzy radzieckich i pod pomnikiem gen. Andersa odbyło się 30 kwietnia 2016 r. Organizatorami tego wydarzenia był Rząd Obwodu Kaliningradzkiego. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz samorządów lokalnych, a także delegacja rosyjska z ówczesnym gubernatorem Nikołajem Cukanowem na czele. Oprócz przedstawicieli administracji w uroczystości brali również udział motocykliści, weterani, uczniowie i dziennikarze z Obwodu Kaliningradzkiego.

Obchody 70-tej rocznicy powstania Obwodu Kaliningradzkiego

Po zakończeniu II wojny światowej na podstawie decyzji, które zapadły w Jaltie i Poczdamie w 1945 r. część byłych Prus Wschodnich weszła w skład ZSRR. Dekretem Rady Najwyższej ZSRR z 7 kwietnia 1946 r. powstał Obwód Królewiecki, który stał się częścią RSFSR, 4 lipca 1946 r. zmieniono jego nazwę na Obwód Kaliningradzki.

W związku z rocznicą powstania Obwodu Kaliningradzkiego, w dniach 8-9 lipca 2016 r. Marszałek Województwa wziął udział w uroczystych obchodach, w których uczestniczyły delegacje z różnych podmiotów Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, weterani wojny, mieszkańcy regionu.

V Konferencja "Region Morza Bałtyckiego: od planowania do wspólnych działań"

Przedstawiciele Samorządu Województwa we wrześniu 2016 r. wzięli udział w 5. edycji konferencji organizowanej przez administrację Rządu Obwodu Kaliningradzkiego FR. Spotkanie umożliwiło merytoryczną dyskusję na temat najbardziej istotnych i aktualnych problemów pojawiających się we współpracy międzyregionalnej na brzegu Morza Bałtyckiego, w tym identyfikacji różnych zagrożeń oraz propozycji kierunków rozwoju współpracy transgranicznej. Ponadto, omówiono również potencjalne kierunki współpracy w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020.

- **XV Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku**

Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku to od lat jedno z największych polonijnych wydarzeń kulturalnych. Co roku bierze w nim udział ponad 100 uczestników, m.in. młodzież i dzieci polskiego pochodzenia. Głównym organizatorem imprezy jest Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od lat wspiera organizację tego wydarzenia i działania polonijnych organizacji w Obwodzie Kaliningradzkim. Celem przedsięwzięcia jest przybliżenie kultury polskiej, propagowanie zachowań tolerancji wobec innych kultur, promocja regionu Warmii i Mazur oraz Polski wśród Polonii i mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego. Odbiorcami projektu jest głównie społeczność polonijna z Kaliningradu, Czerniachowska, Ozierska, Gusiewa, Bałtyjska, Poleska i Znamieńska.

Tegoroczne Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku odbyły się w dniach 3-4 maja 2016 r. Samorząd Województwa przekazał upominki promocyjne dla młodzieży polonijnej zrzeszonej w „Domu Polskim” im. Fryderyka Chopina.

- **Współpraca szkół**

Od 2013 roku rozwija się współpraca pomiędzy Stowarzyszeniem „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku a Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Bartoszycach. Podstawą wspólnych działań jest zacieśnianie kontaktów w obszarze edukacji, kultury i sportu, a tradycją są obustronne wymiany młodzieży. Samorząd Województwa wsparł tegoroczną inicjatywę tych dwóch placówek i dofinansował pobyt młodzieży polonijnej z Czerniachowska w Bartoszycach w czerwcu br.

- **Obóz edukacyjno-krajoznawczy „Wakacje z językiem polskim” (23-24 lipca 2016 r.)**

Samorząd Województwa włączył się w organizację obozu edukacyjno-krajoznawczego, którego organizatorami było Stowarzyszenie Polonijne „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku oraz Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Obóz zorganizowano w Ośrodku Szkoleniowym Rzemiosł Tradycyjnych i Artystycznych, a wzięło w nim udział 13 dzieci polonijnych. Celem projektu było: wychowanie młodego pokolenia Polaków w tradycji narodowej, kształcenie znajomości języka polskiego, poznawanie kultury ludowej. Podczas dwóch dni pobytu młodzież miała możliwość zapoznać się z tradycyjnym rzemiosłem, zwyczajami oraz kulturą Warmii i Mazur.

- **X Forum Organizacji Polonijnych Obwodu Kaliningradzkiego**
(28-30 października 2016 r.)

W programie tegorocznego Forum znalazła się m.in. konferencja naukowa, w której udział wziął przedstawiciel Departamentu Współpracy Międzynarodowej. Organizatorem przedsięwzięcia było Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku, przy wsparciu

Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i Konsulatu Generalnego RP w Kaliningradzie. Celem Forum było propagowanie kultury polskiej w środowiskach polonijnych poprzez język, muzykę, literaturę, jak również integracja Polonii Obwodu Kaliningradzkiego.

- **Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie**

- Organizacja zajęć rękodzielniczych z zakresu „pisankarstwa” (kwiecień 2016 r.), w których wzięły udział dzieci, młodzież i dorośli ze stowarzyszeń polonijnych z Polesska, Kaliningradu i Czerniachowska, oraz mieszkańcy miasta Czerniachowsk. W warsztatach wzięło udział 100 osób.
- Muzeum zorganizowało dla uczestników projektu „Polska na dłoni” zajęcia rękodzielnicze (sierpień 2016 r.): malowanie torby bawełnianej, wykonanie kwiatów z bibuły i z płatków osikowych. Dzieci, młodzież i dorośli nie tylko uczestniczyli w zajęciach, ale też zwiedzali Muzeum i park etnograficzny. Celem było poznawanie najpiękniejszych zakątków Warmii i Mazur oraz poznawanie historii i kultury regionu. Podczas warsztatów Muzeum gościło 30 osób.

*Współpraca w ramach Polsko-Rosyjskiej Rady
ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR*

Polsko-Rosyjską Radę powołano w 1993 roku na mocy porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o współpracy północno-wschodnich województw Polski i Obwodu Kaliningradzkiego FR z dnia 22 maja 1992 roku. Posiedzenia Rady odbywają się na przemian w obu państwach, a w jej ramach funkcjonuje kilkanaście komisji tematycznych.

W tym roku w Olsztynie zorganizowano **XIV posiedzenie Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR**. Wydarzeniem towarzyszącym październikowemu posiedzeniu było **Forum Współpracy Biznesowej Obwodu Kaliningradzkiego i Województwa Warmińsko-Mazurskiego**. W spotkaniu udział wzięli wysokiej rangi przedstawiciele administracji Rządu Obwodu Kaliningradzkiego, przedsiębiorcy, a także instytucje otoczenia biznesu.

Podczas spotkania zaprezentowane zostały wydarzenia turystyczne i sportowe w Obwodzie Kaliningradzkim oraz przeprowadzono dyskusję na temat pomocy finansowej dla przedsiębiorców (specjalna strefa ekonomiczna, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, rolnictwa, kontaktów gospodarczych z zagranicą), możliwości współpracy w rolnictwie (sadownictwo, hodowla bydła, uprawa roślin, w tym środki ochrony roślin, agroturystyka); prezentację usług Kaliningradzkiej Izby Handlowo-Przemysłowej czy tworzenie systemu transferu technologii dla małych i średnich przedsiębiorstw.

- **Prace przedstawicieli Województwa w Komisjach Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR:**

- 1. Komisja ds. rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego**

We wrześniu 2016 roku w Kaliningradzie odbyło się posiedzenie Komisji ds. rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. W spotkaniu udział wzięła Sylwia Jaskulska, Członek

Zarządu Województwa – współprzewodnicząca Komisji.

Podczas obrad komisji omówiono tematy związane z wymianą doświadczeń w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa przygranicznego, w tym rolnictwa ekologicznego i małych form gospodarowania na wsi, m.in. agroturystyki. Podkreślono pozytywne wyniki dotychczasowej współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie rozwoju doradztwa rolniczego, a także zadeklarowano chęć kontynuowania współpracy w określonych kierunkach.

Na spotkaniu omówiono również bieżące sprawy związane z problemami melioracji terenów przygranicznych Polski i Rosji. Powołana podczas ubiegłorocznych obrad Komisji ds. rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego grupa robocza ds. melioracji terenów przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej omówiła współpracę w zakresie eksploatacji i oczyszczania wód, ochrony przed powodzią i podtopieniami oraz właściwego utrzymania wód w celu prawidłowego wykorzystania rolniczego terenów przyległych.

2. Komisja ds. edukacji, nauki, kultury, sportu i turystyki

Komisja, której współprzewodniczącą jest Wioletta Ślaska-Zyśk, Wicemarszałek Województwa, realizowała w tym roku działania objęte jej kompetencjami. Ponadto, członkowie Komisji potwierdzili chęć kontynuacji cyklicznych przedsięwzięć realizowanych na terenie Województwa i Obwodu Kaliningradzkiego. Szczególnym tematem tegorocznych obrad Komisji były wspólne dla branży turystycznej działania w obszarze przygotowań do Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej 2018 oraz wsparcie w realizacji projektów z Programu Polska-Rosja 2014-2020, w dziedzinach będących przedmiotem prac Komisji.

3. Komisja ds. pracy i polityki socjalnej

- W kwietniu 2016 r. odbyła się wizyta studyjna przedstawicieli strony rosyjskiej podkomisji ds. polityki społecznej działającej w ramach Komisji ds. pracy i polityki socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Głównym celem spotkania było zapoznanie się z działaniami profilaktycznymi skierowanymi do młodzieży. Podczas dwóch dni roboczych goście wizytowali placówki i podmioty na terenie naszego Województwa, zapoznając się z zasadami ich funkcjonowania, finansowania oraz obszarem działania. Omówiono m.in.: zintegrowaną strategię profilaktyki skierowanej do dzieci, młodzieży i rodzin dysfunkcyjnych; niekonwencjonalne metody aktywizacyjne, poszukiwanie i realizację niestandardowych działań rehabilitacji społecznej; promocję zdrowego stylu życia.
- W listopadzie 2016 r. w Kaliningradzie odbyło się posiedzenie Komisji ds. pracy i polityki socjalnej, którego celem była kontynuacja dalszej współpracy i wymiany doświadczeń na przykładzie dobrych praktyk w obszarze rynku pracy i polityki społecznej ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz osób niepełnosprawnych. W posiedzeniu brali udział m.in.: przedstawiciel Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Współpraca w zakresie turystyki

Uzupełnieniem Planu Pracy Województwa z Obwodem Kaliningradzkim jest „Plan współpracy w obszarze turystyki pomiędzy Ministerstwem Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego FR i Departamentem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2015-2016”.

- **Wybrane działania z zakresu turystyki realizowane w 2016 roku:**
  - Udział przedstawicieli Obwodu Kaliningradzkiego FR w **XXVIII edycji Targów Sportów Wodnych i Rekreacji „Wiatr i Woda“** w Warszawie (10-13 marca 2016 r.). Strona kaliningradzka, w ramach wymiany partnerskiej, prezentowała swoją ofertę na stoisku Warmii i Mazur. Podczas tegorocznej edycji targów swoje produkty i ofertę produktową prezentowało ponad 400 firm – wśród nich liczne podmioty i organizacje turystyczne z Warmii i Mazur. Dużym zainteresowaniem zwiedzających cieszyła się oferta produktów regionalnych: Kanał Elbląski, spływ kajakowy rzeką Krutynią, Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, wypoczynek na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich. Promowany był również Port Lotniczy Olsztyn-Mazury.
  - Prezentacja Warmii i Mazur podczas **Międzynarodowych Targów Turystycznych MITT w Moskwie** (23-26 marca 2016 r.). Celem udziału w imprezie jest partnerska promocja potencjału i ofert turystycznych sąsiadujących ze sobą regionów. Udział w moskiewskiej imprezie jest sposobem na zachęcenie turystów ze stolicy Rosji do skorzystania z wypoczynku zarówno na terenie Obwodu Kaliningradzkiego, jak i na Warmii i Mazurach.
  - Udział przedstawicieli Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz branży turystycznej w cyklicznych **Międzynarodowych Targach Turystycznych „Jantur” w Kaliningradzie** (7-9 kwietnia 2016 r.). W dzień poprzedzający targi odbył się warsztat, w którym uczestniczyło 25 wystawców z Polski. Najliczniejszą grupę stanowiły podmioty z Warmii i Mazur (19 podmiotów). Bogatą ofertę wizerunkową zaprezentowały również miasta Olsztyn i Elbląg. Na spotkanie przybyło ponad 30 przedstawicieli rosyjskiej branży turystycznej. Podczas rozmów branżowych zostało podpisanych wiele kontraktów.
  - **IV Międzynarodowy Rajd Motocyklowy na trasie Olsztyn-Kaliningrad** (7-8 maja 2016 r.). Gospodarzem tegorocznej imprezy była strona rosyjska. Motocykliści zwiedzili miejsca historyczne upamiętniające wydarzenia z okresu II Wojny Światowej. Głównym założeniem rajdu jest popularyzacja turystyki motocyklowej, a także poznawanie atrakcji i walorów turystycznych sąsiadujących regionów.
  - **XV Międzynarodowy Rajd Rowerowy o Puchar Konsula Generalnego RP w Kaliningradzie** (14 maja 2016 r.). W wydarzeniu udział wzięło 100 uczestników – młodzież oraz przedstawiciele władz z rejonu Prawdinsk Obwodu Kaliningradzkiego, reprezentacje Powiatu Kętrzyńskiego, Klubu Turystyki Rowerowej 4R przy PTTK w Olsztynie oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

- Udział regionu Warmii i Mazur w Międzynarodowych Targach Turystycznych „**PRO TURYSTYKA 2016**” w Swietłogorsku (19-21 maja 2016 r.). Na zaproszenie Ministerstwa Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego FR przedstawiciele biur podróży, a także dziennikarze z Warmii i Mazur uczestniczyli w pierwszej edycji targów. Delegacji przewodniczyła Wioletta Ślaska-Zyśk, Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Celem wyjazdu była prezentacja potencjału turystycznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Program pobytu obfitował w liczne wydarzenia promocyjne, spotkania, warsztaty tematyczne, wydarzenia kulturalne, a także prezentacje produktów regionalnych.
- **Międzynarodowy Rajd Motocyklowy na trasie Kaliningrad – Psków – Sankt Petersburg – Narwa – Kaliningrad** (1-10 czerwca 2016 r.). Na zaproszenie strony rosyjskiej przedstawiciele Klubu Skrzydła Warmii pokonali trasę liczącą ponad 1000 km. Celem imprezy jest popularyzacja turystyki motocyklowej, a także poznawanie atrakcji turystycznych i dziedzictwa kulturowego na trasie przejazdu. Należy podkreślić, że współpraca klubów olsztyńskiego i kaliningradzkiego rozwija się dynamicznie – planowane są kolejne wspólne wyprawy sympatyków wypoczynku aktywnego.
- **XVI Międzynarodowy Spływ Kajakowy Łyna-Ława** (16 czerwca 2016 r.). Organizatorami przedsięwzięcia byli: Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Duma Obwodu Kaliningradzkiego, Starostwo Powiatowe w Bartoszycach, administracja Rejonu Prawdinsk oraz Stowarzyszenie Samorządowców Przygranicznych Euroregionu Łyna-Ława. Celem imprezy jest propagowanie i rozwój współpracy transgranicznej, promocja walorów turystycznych rzeki Łyny-Ławy po obu stronach granicy polsko-rosyjskiej, popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie turystyki kajakowej oraz integracja środowisk samorządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego. W tegorocznym wydarzeniu wzięło udział blisko 90 kajakarzy z Obwodu Kaliningradzkiego (Bagriatonowska i Prawdinska) oraz z Warmii i Mazur (Gołdapi, Giżycka, Olsztyna i Bartoszyce). W spływie uczestniczyła także młodzież obu regionów.
- **II Rajd Rowerowy Szlakami Warmii i Mazur** (24-26 czerwca 2016 r.). Ideą imprezy jest propagowanie turystyki rowerowej, a także walorów turystyczno-krajoznawczych naszego regionu. Grupa licząca 84 sympatyków aktywnego wypoczynku z Obwodu Kaliningradzkiego i Białorusi pokonała trasę liczącą blisko 100 km obejmującą Pasym i okolice. Program rajdu obfitował w liczne wydarzenia artystyczno-kulturalne i sprawnościowe. Organizatorem rajdu był Klub Turystyki Rowerowej 4R przy Oddziale Warmińsko-Mazurskim PTTK w Olsztynie, samorząd Pasymia oraz Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- **VII Międzynarodowe Regaty o Puchar Trzech Marszałków** (30 czerwca-3 lipca 2016 r.) – pomorskiego, kaliningradzkiego i warmińsko-mazurskiego na wodach Zalewu Wiślanego i Kaliningradzkiego. Jest to impreza cykliczna, odbywająca się od roku 2007. Celem regat jest rozwój turystyki wodnej na Zalewie Wiślanym i Kaliningradzkim, integracja środowisk

żeglarskich oraz zacieśnianie współpracy z Obwodem Kaliningradzkim FR. W porównaniu z latami ubiegłymi, tegoroczne regaty przyjęły ponownie formę zlotu. Formuła taka przyciągnęła większą ilość żeglarzy, zwłaszcza amatorów uprawiających żeglarstwo. Tegorocznym partnerem wiodącym było Województwo Warmińsko-Mazurskie, wspierane przez Województwo Pomorskie i Obwód Kaliningradzki FR. Wszystkie wyścigi, o różnym stopniu trudności, miały miejsce na południowym brzegu Zalewu Wiślanego, na terenie Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wokół portów Tolkmicko i Frombork. Regatom towarzyszyło wiele imprez o charakterze kulturalnym, m.in. festiwal piosenki żeglarskiej w Tolkmicku oraz liczne występy lokalnych zespołów wokalnno-muzycznych w Tolkmicku i we Fromborku. Regaty z roku na rok cieszą się coraz większą popularnością, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży do 15 roku życia, pływających na łódkach Optimist. Dodatkowo, regaty są elementem promocji Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70, przebiegającej przez Zalew Wiślany i Kaliningradzki.

- Udział branży turystycznej z Warmii i Mazur w warsztatach odbywających się w Kaliningradzie w dniach 17-18 października 2016 r. Głównym organizatorem spotkań był Zagraniczny Ośrodek Polskiej Organizacji Turystycznej w Moskwie. Oprócz rozmów stolikowych odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli Konsulatu Generalnego RP w Kaliningradzie, członków Polskiego Klubu Turystycznego w Kaliningradzie i branży turystycznej. Strony uzgodniły dalsze działania na rzecz zwiększenia turystycznej wymiany przygranicznej. Region Warmii i Mazur reprezentowało 10 podmiotów, wśród których byli touroperatorzy, hotelarze, przedstawiciele instytucji i organizacji turystycznych.
- **Grand Prix Zalewu Wiślanego SailBook Cup** – podsumowanie roku żeglarskiego zorganizowane w październiku 2016 r. w Elblągu. Jest to tradycyjne już podsumowanie sezonu żeglarskiego na Zalewie Wiślanym i Kaliningradzkim z udziałem żeglarzy polskich i rosyjskich oraz przedstawicieli samorządów i organizacji żeglarskich Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Województwa Pomorskiego i Obwodu Kaliningradzkiego. Najlepsi żeglarze otrzymują Puchary Grand Prix fundowane przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego (od 2007 roku).
- **Żeglarski Puchar Bałtyku Południowego** – kolejne podsumowanie działalności żeglarskiej zorganizowane w tym roku w Elblągu w grudniu 2016 r. Inicjatywa ma na celu podsumowanie roku żeglarskiego na wodach Bałtyku Południowego z uwzględnieniem Zalewu Wiślanego, w myśl podpisanego porozumienia z 10 lipca 2013 r. Wydarzenie propagujące turystykę wodną przy współpracy z Województwami: Zachodniopomorskim, Pomorskim i Obwodem Kaliningradzkim. Idea Żeglarskiego Pucharu Bałtyku Południowego ma docelowo doprowadzić do ściągnięcia na Zalew Wiślany jednostek pływających z całej Polski i lepszego wykorzystania nowopowstałej infrastruktury w obszarze Zalewu Wiślanego.
- **Realizacja projektu Bitwy morskie Południowego Bałtyku – warsztaty i wizyta studyjna w Kaliningradzie** (grudzień 2016 r.). Celem przedsięwzięcia jest wykreowanie międzynarodowych produktów turystycznych w oparciu o dawne bitwy morskie.

W Województwie Warmińsko-Mazurskim bitwa taka miała miejsce w Suchaczu na Zalewie Wiślanym (rok 1463). W oparciu o to wydarzenie ma zostać wykreowany produkt turystyczny dla obszaru Zalewu Wiślanego i Województwa Warmińsko-Mazurskiego na miarę Grunwaldu. Uczestnicy warsztatów będą kontynuowali prace nad koncepcją realizacji przyszłych inscenizacji bitew morskich. Chęć współpracy wyrazili już przedstawiciele Kaliningradu (Rosja) oraz Meklenburgii Pomorze Przednie (Niemcy). Województwo Warmińsko-Mazurskie może być liderem tego projektu.

Współpraca w zakresie kultury i edukacji

- **Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu**
  - IV Przegląd Zespołów Seniorskich „Co nam w duszy gra...” (kwiecień 2016 r.) – przedsięwzięcie już na stałe wpisało się w kalendarz imprez organizowanych w Elblągu. Podczas przeglądu zaprezentowało się 18 grup – były to zespoły wokalne, muzyczne, taneczne i kabaretowe. W tym roku motywem przewodnim była kultura rosyjska. W repertuarze zespołów musiał się znaleźć przynajmniej jeden utwór inspirowany kulturą rosyjską. Na zakończenie przeglądu wystąpił Narodowy Muzykalny Zespół Seniorów BARYNIA ze Sławska z Obwodu Kaliningradzkiego.
- **Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie**

WBP w Olsztynie kontynuuje współpracę z Kaliningradzką Okręgową Biblioteką Naukową na mocy Porozumienia w sprawie twórczej współpracy między Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Olsztynie i Kaliningradzką Okręgową Biblioteką Naukową na lata 2013-2015. W 2016 r. przedstawiciele WBP w Olsztynie zostali zaproszeni do wygłoszenia referatu podczas Wszechrosyjskiego Kongresu Bibliotecznego – XXI Konferencji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Rosyjskich (РБА) nt. „Krajoznawstwo we współczesnych bibliotekach”. Ostatecznie ze względów proceduralnych związanych z wymogami obowiązującymi przy przekraczaniu granicy polsko-rosyjskiej wygłoszenie referatu nie doszło do skutku.
- **Szkoła Policealna im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie**
  - Współpraca z Firmą ONYKS-TUR z Kaliningradu w sprawie możliwości zorganizowania na terenie szkoły warsztatów praktycznych dla młodzieży szkolnej.
  - Wizyta młodzieży z Gimnazjum Nr 1 w Kaliningradzie w ramach realizacji projektu edukacji medycznej.

Współpraca w zakresie zdrowia

- **Udział przedstawicieli Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w targach i konferencjach z zakresu opieki zdrowotnej**
  - 15 września 2016 r. przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na zaproszenie Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Kaliningradzie, uczestniczył w spotkaniu dotyczącym prezentacji polskich placówek medycznych i produktów przemysłu farmaceutycznego. Podczas spotkania zaprezentowano rozwój turystyki medycznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim, wojewódzkie jednostki ochrony zdrowia oraz świadczone przez nie usługi medyczne.

- W dniach 15-17 września 2016 r. przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego wraz z przedstawicielami jednostek ochrony zdrowia podległych Samorządowi Województwa wzięli udział w **XVII Międzynarodowych Targach Medycznych pn. „Medycyna i Kosmetologia 2016”**. W wydarzeniu tym uczestniczyło ponad 70 wystawców między innymi z Rosji, Litwy, Ukrainy, Estonii, Kazachstanu, Polski. Stoisko Warmii i Mazur odwiedził przedstawiciel Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Kaliningradzie oraz Dyrektor Targów. Była to krótka okazja do rozmowy na temat dalszej współpracy w zakresie zdrowia pomiędzy naszymi regionami. Promocja szerokiego wachlarza usług medycznych uwidacznia się wzrostem liczby rosyjskich pacjentów korzystających ze świadczeń medycznych w szpitalach na Warmii i Mazurach.
- **Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce** od wielu lat współpracuje z partnerami z Obwodu Kaliningradzkiego – Medexpert, Info-Vita, MedLuks, Sanatorium Ortopedycznym w Pioniersku:
  - W lipcu 2016 r. odbyło się spotkanie z lekarzami z Info-Vita. Spotkanie miało na celu omówienie planów dalszej współpracy w zakresie rehabilitacji neurologicznej, ogólnoustrojowej oraz zagadnień związanych z problemami alergologicznymi pacjentów w Obwodzie Kaliningradzkim. Przedstawiona została oferta szpitala dla potencjalnych pacjentów z Obwodu Kaliningradzkiego.
  - W maju oraz wrześniu 2016 r. odbyły się spotkania w szpitalu w Ameryce z partnerami z Sanatorium Ortopedycznego w Pioniersku i przedstawicielami MedLuku. Spotkania miały na celu poszerzenie współpracy i opracowanie planów na przyszłość.
- **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie** prowadzi szeroką współpracę z Obwodem Kaliningradzkim. Działania szpitala z partnerem rosyjskim w 2016 r.:
  - Leczenie szpitalne i ambulatoryjne pacjentów z terenu Obwodu Kaliningradzkiego, także na podstawie dwustronnych umów z rosyjskimi jednostkami ochrony zdrowia. Najwięcej hospitalizacji prowadzonych jest w oddziałach: ortopedyczno-urazowym, neurologicznym, rehabilitacyjnym i chirurgicznym. Dodatkowo prowadzone są turnusy rehabilitacyjne oraz poradnictwo specjalistyczne i diagnostyka.
  - Cykliczne wizyty studyjne lekarzy i personelu placówek medycznych z Federacji Rosyjskiej w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Olsztynie.
- **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie** od 2007 r. stale współpracuje z Centrum Medycznym „MedEkspert” w Kaliningradzie. Przedmiotem niniejszej współpracy jest świadczenie usług medycznych dla mieszkańców Federacji Rosyjskiej, szczególnie Obwodu Kaliningradzkiego:
  - Styczeń 2016 r. – wizyta delegacji rosyjskiej w Medycznym Laboratorium Diagnostycznym oraz w Zakładzie Bakteriologii i Dziale Transfuzjologii Immunologicznej. Kolejnym etapem wizyty było zwiedzanie Zakładu Bakteriologii i Działu Transfuzjologii Immunologicznej. Zainteresowanie delegacji dotyczyło wielu zagadnień, o których

- wyczerpująco odpowiadali kierownicy danych komórek.
- Kwiecień 2016 r. – wizyta ekspertów z Kaliningradu na Oddziale Gastroenterologii, podczas której mogli zapoznać się z nowowyremontowanym działem i pracownią endoskopową.
  - Maj 2016 r. – wizyta w Pracowni Elektrofizjologii i Elektroterapii. Rosyjscy goście byli pod wrażeniem urządzeń najnowszej generacji, które służą pacjentom Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego.
  - Udział kierownika Zakładu Medycyny Nuklearnej w uroczystości z okazji jubileuszu 70-lecia Kaliningradzkiego Szpitala Obwodowego w Kaliningradzie.

Współpraca w zakresie infrastruktury

- **Zarząd Dróg Wojewódzkich**

W kwietniu 2016 r. w mieście Gusiew w Obwodzie Kaliningradzkim, na zaproszenie partnera rosyjskiego w projekcie „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 591 na odcinku Kętrzyn – Mragowo” realizowanego w ramach Programu Litwa-Polska-Rosja na lata 2007-2013, odbyło się spotkanie kończące projekt. Podsumowano dotychczasową współpracę oraz omówiono możliwości partnerstwa Zarządu Dróg Wojewódzkich i Administracji Okręgu Miasta Gusiew w Programie Polska – Rosja 2014-2020, w ramach którego ZDW w Olsztynie aplikuje o dofinansowanie projektu „Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 512 wraz z budową przeprawy mostowej na rzece Łynie w Bartoszycach”. W październiku 2016 r. strona rosyjska podpisała List intencyjny – dokument wymagany w procesie aplikacji o dofinansowanie w ramach Programu Polska-Rosja na lata 2014-2020 i przesłała ZDW jako beneficjentowi projektu.

Współpraca w zakresie ochrony środowiska

- **Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej**

- Realizacja projektu „Aktywizacja polsko-rosyjskiego dialogu w sferze rozwoju zrównoważonego i społeczeństwa obywatelskiego“. W Polsce – w Gołdapi, a następnie w Rosji – w Bałtiju, przeprowadzono łącznie sześć międzynarodowych seminariów dla różnych grup zawodowych: samorządowców, służb ochrony przyrody, działaczy organizacji pozarządowych. W Gołdapi zorganizowano konferencję „Aktywizacja polsko-rosyjskiego dialogu”, którą patronatem objął Minister Środowiska. Celem projektu było wzmocnienie, odnowienie i ustanowienie nowych kontaktów pomiędzy różnorodnymi instytucjami i organizacjami polskimi i rosyjskimi, wypracowanie pomysłów na wspólne projekty, wymiana doświadczeń, walka z uprzedzeniami i ksenofobią, a także promocja Polski i Warmii i Mazur.
- Organizacja wyjazdu studyjnego do Polski dla partnerów z Obwodu Kaliningradzkiego celem zapoznania ich z działaniami polskich ośrodków rehabilitacji zwierząt chronionych. Ze względu na to, że na terenie Obwodu Kaliningradzkiego nie ma ani jednego ośrodka rehabilitacji zwierząt, a są w tej materii wielkie potrzeby, zorganizowano wyjazd studyjny do takich ośrodków na terenie Województwa Warmińsko-Mazurskiego z udziałem

przedstawicieli kaliningradzkich organizacji pozarządowych i kaliningradzkiego ogrodu zoologicznego.

- Organizacja wyjazdu studyjnego partnerów z Obwodu Kaliningradzkiego do wiodących miejsc hodowli żubrów w Polsce. Władze Obwodu Kaliningradzkiego zainteresowane są reintrodukcją żubrów na swój teren. W celu przekazania wiedzy na ten temat zorganizowano wyjazd studyjny do wiodących ośrodków hodowli żubrów, w którym uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Ekologii i Służby Weterynaryjnej Obwodu Kaliningradzkiego. Goście odwiedzili Dolinę Charlotty, Pszczynę i Gołuchów.

6. Słowacja

Współpraca w zakresie turystyki

Współpraca między Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego a Samorządem Województwa Bańsko-Bystrzyckiego realizowana jest na podstawie Porozumienia o współpracy podpisanego 8 lipca 2003 r. Działając w oparciu o zapisy dokumentu, przedstawiciele Województwa Bańsko-Bystrzyckiego potwierdzili zainteresowanie dalszą współpracą w zakresie promocji regionów na stoiskach partnerskich podczas międzynarodowych targów turystycznych.

- W ramach zawartego porozumienia, przedstawiciele Województwa Bańsko-Bystrzyckiego potwierdzili w 2016 r. zainteresowanie dalszą współpracą w zakresie promocji regionów na stoiskach partnerskich podczas **Międzynarodowych Targów Turystycznych ITF SLOVAKIATOUR w Bratysławie** (25-31 stycznia 2016 r.). Na stoisku Warmii i Mazur szczególnym zainteresowaniem cieszył się Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo. Promowano także aplikację „my-guide” na urządzenia mobilne, która pomaga w samodzielnym zwiedzaniu regionu. Turyści mieli też możliwość uzyskania informacji o uruchomionym w styczniu br. międzynarodowym lotnisku regionalnym Olsztyn-Mazury w Szymanach oraz realizowanych połączeniach lotniczych.
- Na wspólnym polsko-słowackim stoisku podczas **Targów Turystyki Weekendowej „ATRAKCJE REGIONÓW” w Chorzowie** (13-15 maja 2016 r.) prezentowano bogatą ofertę turystyki aktywnej i kulturowej skierowaną do turystów indywidualnych, w tym rodzin z dziećmi. Partnerzy zagraniczni promowali potencjał turystyczny swojego regionu, w szczególności ofertę zimową oraz źródła termalne na Słowacji.

7. Ukraina

Działania radnych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego

- Wspólne posiedzenia Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Stałej Komisji ds. Samorządu Lokalnego, Rozwoju Terytorialnego i Integracji Europejskiej Równieńskiej Rady Obwodowej zorganizowane zostało w dniach 18-21 maja 2016 r. w Równym. Spotkanie miało na celu między innymi

realizację zapisów umowy o współpracy międzyregionalnej oraz Planu współpracy Sejmiku Województwa i Rady Obwodu Rówieńskiego na lata 2015-2016.

- Udział przedstawicieli Rówieńskiej Rady Obwodowej w obradach XVII Sesji Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach wizyty zorganizowanej w dniach 27-30 czerwca 2016 r. w Olsztynie. Ponadto partnerzy z Ukrainy zapoznali się z funkcjonowaniem i finansowaniem samorządu województwa, działalnością organizacji pozarządowych oraz działaniami służącymi budowaniu kapitału społecznego i rozwojowi demokracji lokalnej.
- Udział radnych w II edycji Polsko-Ukraińskiego Forum Naukowego – „Integracja europejska a tożsamość narodowa: wymiar instytucjonalny i wartości” (Lwów 12-13 maja 2016 r.). Obradom forum towarzyszył okrągły stół poświęcony tematyce mniejszości narodowych i etnicznych na Ukrainie i w Polsce. Udział w okrągłym stole wzięli radni – członkowie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Delegacja odbyła spotkania z przedstawicielami władz regionalnych, a także lokalnych, w trakcie których prowadziła rozmowy nt. nadania instytucjonalnego wymiaru współpracy obydwu regionów. Forum cieszyło się dużym zainteresowaniem lokalnych mediów, zyskując przychylną polskich i ukraińskich organów władzy centralnej, samorządowej, a także regionalnych przedstawicielstw organizacji międzynarodowych. W wyniku spotkania delegacji Samorządu Województwa z Gubernatorem Obwodu Lwowskiego przygotowano projekt listu intencyjnego o współpracy między Obwodem Lwowskim a Województwem Warmińsko-Mazurskim.

Obustronne wizyty przedstawicieli Regionów

- W lipcu 2016 r. przedstawiciele Samorządu Województwa, na czele z przewodniczącym sejmikowej Komisji Współpracy Międzynarodowej, udział wzięli w wyjeździe do stolicy Obwodu Rówieńskiego. Robocza wizyta miała na celu rozmowy z przedstawicielami Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej w sprawie przyszłych planów współpracy i zaangażowania we wspólne polsko-ukraińskie projekty.
- W listopadzie 2016 r. delegację, na czele z przewodniczącym Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej Oleksijem Mularenką gościł Gustaw Marek Brzezina, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Była to pierwsza wizyta obecnego szefa Obwodu Rówieńskiego. W trakcie wizyty w regionie, której tematem wiodącym było wykorzystanie potencjału turystycznego regionów, delegacja odwiedziła Giżycko oraz zapoznała się z walorami turystycznymi Warmii i Mazur. Ukraińscy goście mieli okazję zobaczyć również Port Lotniczy Olsztyn-Mazury.

Współpraca w zakresie kultury i edukacji

- **VI Międzynarodowy Festiwal Radiowo-Telewizyjny „Kalinowe Mosty”**, organizowany przez Olsztyński Oddział Związku Ukraińców w Polsce oraz Rówieńską Obwodową Państwową Kompanię Radiowo-Telewizyjną w dniach 4-11 czerwca 2016 r. W ramach

festiwalu odbyło się szereg spotkań, podczas których omówiono zagadnienia dotyczące mniejszości narodowych, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości polskiej na Ukrainie i ukraińskiej w Polsce. W programie tegorocznej wizyty goście zwiedzili między innymi Port Lotniczy Olsztyn-Mazury oraz zapoznali się z projektem „Samolotem na Mazury”. W organizację festiwalu zaangażował się ponadto Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, który zorganizował dni otwarte swojej instytucji.

Współpraca w zakresie zdrowia

- **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie** zorganizował wizytę studyjną delegacji Obwodowego Szpitala Dziecięcego z Równego, której celem było zapoznanie się z działalnością i rozwiązaniami stosowanymi w olsztyńskim szpitalu.

8. Włochy

Samorząd Warmińsko-Mazurski współpracuje z dwoma partnerskimi regionami we Włoszech: z Autonomicznym Regionem Doliny Aosty (porozumienie o współpracy podpisano 11 kwietnia 1999 r.) oraz z Prowincją Perugia, z którą umowę o współpracy międzyregionalnej podpisano 27 marca 2009 r. W ostatnich latach szczególnie aktywna jest współpraca z Prowincją Perugia.

- **Udział sportowców z Perugii w turnieju piłki nożnej organizowanym przez Klub Sportowy „Naki” (17-21 marca 2016 r.)**

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wsparł finansowo organizację wizyty młodych piłkarzy z Włoch w Olsztynie. Uczniowskie kluby sportowe nawiązały kontakt już w 2014 r. podczas udziału włoskiej drużyny młodzików w Międzynarodowym Turnieju NAKI CUP, organizowanym w stolicy Warmii i Mazur.

Polsko-włoskie młodzieżowe wymiany piłkarskie to nie tylko rywalizacja, to także wymiana doświadczeń pomiędzy trenerami i zawodnikami z zakresu szkolenia oraz nowych technik sportowych.

- **Udział włoskiego kucharza w zdjęciach do programu kulinarnego**

Samorząd Województwa promował region Warmii i Mazur w ramach programu kulinarnego „Okrasa łamie przepisy” emitowanego przez Telewizję Polską. Zdjęcia do jednego z odcinków, w których udział wziął włoski kucharz z Prowincji Perugia odbyły się w okolicach Szczytna (w tym na płycie lotniska w Szymanach). We wspólnym gotowaniu Giancarlo Polito – znany w Umbrii i w całych Włoszech szef kuchni – przedstawił widzom filozofię polegającą na wydobyciu fundamentów włoskiej kuchni poprzez tworzenie dań w zgodzie z miejscową tradycją kulinarną oraz wykorzystanie oryginalnych, lokalnych składników, łącząc dawne i współczesne techniki sztuki kulinarnej. W programie Okrasy zobaczyliśmy, jak wygląda realizacja tej idei z wykorzystaniem najlepszych warmińsko-mazurskich produktów.

II. Współpraca w ramach instytucji i organizacji międzynarodowych

1. Euroregion Bałtyk

Euroregion Bałtyk (ERB) jest trwałą politycznie i dobrze ugruntowaną instytucją współpracy w południowo-wschodniej części Regionu Morza Bałtyckiego, składającą się z ośmiu regionów Danii, Litwy, Polski, Rosji i Szwecji. Był on pierwszym euroregionem, który formalnie obejmował partnera z Federacji Rosyjskiej. Od swoich początków ERB dążył do osiągnięcia celów takich jak: poprawa warunków życia jego mieszkańców, promocja związków i kontaktów wśród lokalnych społeczności oraz podejmowanie działań na rzecz bardziej zrównoważonego rozwoju w regionie. Województwo Warmińsko-Mazurskie aktywnie działa w organizacji od 1999 r.

Posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk w Kaliningradzie i Swietłogorsku

W kwietniu 2016 r. Prezydium Euroregionu Bałtyk spotkało się w Obwodzie Kaliningradzkim, gdzie zorganizowano seminarium dla przedstawicieli rosyjskich gmin na temat programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej i szwedzkich instrumentów finansowych oferujących wsparcie dla partnerów rosyjskich. Zaprezentowano: Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2014-2020, Program Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020, Szwedzkie Międzynarodowe Centrum Demokracji Lokalnej i Instytut Szwedzki.

Posiedzenie Prezydium odbyło się natomiast w Swietłogorsku. Stanowisko Prezydenta Euroregionu Bałtyk objął Aleksander Bogdanow, Wicegubernator Obwodu Kaliningradzkiego. Równocześnie zakończyło się roczne przewodniczenie w Radzie Młodzieżowej Mateusza Kryżby, reprezentującego Województwo Warmińsko-Mazurskie. Przewodnictwo w Radzie przejęła strona litewska. Prezydium określiło główne cele na 2016 rok: promocja turystyczna, wdrażanie Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, Doroczne Forum Euroregionu Bałtyk w Sztokholmie, udział w programach współpracy terytorialnej i Forum Wody Euroregionu Bałtyk na Bornholmie.

Posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk na Bornholmie

W czerwcu 2016 r. posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk zostało zorganizowane na Bornholmie. Pierwszego dnia miało miejsce Forum Wody Euroregionu Bałtyk. Zgromadziło ono ekspertów ds. wody z regionów członkowskich Euroregionu oraz gości z międzynarodowych organizacji środowiskowych. Uczestnicy wysłuchali prezentacji na temat stanu środowiska Morza Bałtyckiego oraz informacji dotyczącej tematów i możliwości realizacji wspólnych projektów wodnych. Następnie członkowie delegacji wzięli udział w spotkaniu roboczym. Obrady Prezydium miały miejsce drugiego dnia. Wysłuchano prezentacji byłego Konsula Honorowego Królestwa Danii w Kaliningradzie na temat bieżących uwarunkowań współpracy z Rosją w Regionie Morza Bałtyckiego oraz sugestii dotyczących roli, jaką Euroregion Bałtyk mógłby spełniać wobec Obwodu Kaliningradzkiego. Omówiono również stan przygotowań do Forum Interesariuszy Euroregionu Bałtyk w listopadzie w Sztokholmie, którego tematem przewodnim miała być współpraca młodzieżowa. Prezydium wyraziło zgodę na wsparcie Stałego

Międzynarodowego Sekretariatu przez dodatkowe osoby: praktykantów mających wspierać działalność Rady Młodzieżowej i specjalistów ds. promocji projektów, a także na przygotowanie przez Euroregion Bałtyk projektu upamiętniającego 20. rocznicę jego istnienia. W posiedzeniu uczestniczył Marcin Kuchciński, Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wizyta polityków z Południowej Szwecji

W sierpniu 2016 r. Wioletta Ślaska-Zyśk, Wicemarszałek Województwa, spotkała się z delegacją władz szwedzkich regionów Kalmar i Kronoberg. Przyjazd szwedzkich samorządowców związany był z ich podróżą po południowym wybrzeżu Bałtyku. Wizyta miała na celu lepsze wzajemne poznanie się władz regionalnych, rozwój relacji dwustronnych między regionami, a także wielostronnych w Euroregionie Bałtyk. Była także elementem przygotowań do objęcia przez Region Kalmar przewodnictwa w Euroregionie Bałtyk w 2017 r. i opracowania planu pracy na kolejne dwa lata.

W wymiarze dwustronnym poruszano przede wszystkim zagadnienia związane z turystyką. Polska jest wciąż słabo rozpoznawalna wśród szwedzkich turystów, podobnie jak Szwecja wśród polskich. Istnieje wzajemna potrzeba lepszego rozpropagowania walorów turystycznych wśród mieszkańców naszych regionów. Jednocześnie południowo-wschodnia Szwecja posiada małe lotniska regionalne o charakterystyce podobnej do Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury.

Euroregion Bałtyk na 7. Forum Strategii Morza Bałtyckiego w Sztokholmie

W listopadzie br. Prezydium Euroregionu zebrało się w Sztokholmie przy okazji 7. Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Okazją ku temu było seminarium pn. „Nic o nas bez nas” na temat udziału młodzieży w życiu publicznym, zorganizowane przez Euroregion, Związek Miast Bałtyckich i Organizację Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego. Zgromadziło ono kilkudziesięciu uczestników ze wszystkich krajów Regionu Morza Bałtyckiego, którzy dyskutowali, w jaki sposób zapewnić młodzieży „otwarte drzwi” w procesach decyzyjnych. Podczas posiedzenia Prezydium Euroregionu podjęło decyzję o przystąpieniu do kilku projektów planowanych do realizacji w Programie Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk. Na wniosek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Euroregion przygotowuje także projekt do Programu Europa dla Obywateli, który będzie wpisywał się w 20. rocznicę powstania Euroregionu Bałtyk w 2018 roku.

Szwedzki Region Kalmar zaprezentował priorytety Euroregionu na przyszły rok: przygotowania do 20. rocznicy powstania ERB, wykorzystanie możliwości stwarzanych przez Program Południowy Bałtyk, współpraca młodzieżowa oraz ochrona i zapewnienie dostaw czystej wody. Planuje się także nawiązanie bliższej współpracy z Norwegią w związku z możliwościami stwarzanymi przez fundusze norweskie oraz objęciem przewodnictwa przez ten kraj w Organizacji Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego.

3. Europejska Sieć Dziedzictwa Kulinarnego

W 2005 roku Województwo Warmińsko-Mazurskie jako pierwsze w Polsce uzyskało status pełnoprawnego członka sieci „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”, która jest

częścią Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne. Celem Sieci Kulinarne Dziedzictwa jest promowanie produkcji artykułów żywnościowych oraz pomoc klientom i turystom w odszukaniu żywności regionalnej w każdym z regionów, tym samym pobudzając rozwój regionalny. Członkostwo i działalność w Sieci obejmują wspólne logo oraz uzgodnione kryteria dla uczestniczących firm i regionów, natomiast wspólne gwarancje działań marketingowych ujednolicają standardy w całej Europie.

W ramach członkostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne w 2016 r. podjęto prace nad przyjęciem nowego regulaminu Regionalnej Sieci „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”, w oparciu o zmienione kryteria europejskie. W tym celu prowadzono konsultacje z Europejskim Koordynatorem Sieci ze Szwecji. W wyniku podjętych działań treść nowego regulaminu uzyskała akceptację europejskiego koordynatora i po zaakceptowaniu przez Zarząd Województwa regulamin został przyjęty do stosowania.

4. Komitet Regionów

Komitet Regionów jest organem opiniodawczym reprezentującym samorządy lokalne i regionalne w Unii Europejskiej.

W marcu br. podczas Zgromadzenia Ogólnego Związku Województw RP przeprowadzono wybory uzupełniające członków polskiej delegacji. Zgromadzenie wskazało Marszałka Województwa Gustawa Marka Brzezina na przedstawiciela Polski w Europejskim Komitecie Regionów, a w listopadzie 2016 r. Rada Unii Europejskiej mianowała Marszałka na jego członka.

W przeszłości reprezentantami Warmii i Mazur w Komitecie Regionów w latach 2004-2006 i 2008-2015 byli odpowiednio Andrzej Ryński i Jacek Protas. Do tej pory najważniejszym wydarzeniem w Województwie Warmińsko-Mazurskim była organizacja seminarium wyjazdowego Komisji CIVEX pt. „Regionalny wymiar współpracy Unii Europejskiej z jej wschodnimi sąsiadami”, które odbyło się 10 kwietnia 2015 r. w Elblągu.

5. Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow

To organizacja non-profit, której celem jest promowanie i rozpowszechnianie kultury dobrego życia i gościnności m.in. poprzez badania, wdrażanie dobrych praktyk dotyczących organizacji miast, dbałość o zabytkową tkankę miejską, ochronę środowiska i krajobrazu, promocję lokalnych produktów oraz miejscowej wytwórczości. Ruch Cittaslow narodził się w 1999 r. we Włoszech w celu rozszerzenia filozofii Slow Food na społeczności lokalne, przybliżenia ich do koncepcji dobrego życia oraz przeniesienia tej koncepcji do życia codziennego.

Polska Krajowa Sieć Miast Cittaslow jest obecnie drugim co do liczebności (po włoskiej sieci) zrzeszeniem miast „dobrej jakości życia” na świecie. Międzynarodowa Sieć Miast Cittaslow obejmuje obecnie 225 miast z 30 państw i wciąż zdobywa nowych członków. W Polsce zrzesza 26 miejscowości, w tym 20 z Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Działalność Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow w 2016 roku:

- W marcu 2016 r. delegacja przedstawicieli Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow wzięła udział w posiedzeniu Międzynarodowego Komitetu Koordynującego Cittaslow w Greve in Chianti we Włoszech. Polską Krajową Sieć Miast reprezentował burmistrz Lidzbarka Warmińskiego, pełniący jednocześnie funkcję członka zarządu Cittaslow International. Udział w posiedzeniu Komitetu umożliwił przedstawienie sprawozdania z działalności Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow oraz stanowiska polskich miast w kwestiach dotyczących wspólnych działań w ramach sieci. Dokonano również prezentacji „Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji sieci miast Cittaslow w województwie warmińsko-mazurskim”.
- Festiwal Miast Cittaslow w Lubawie odbył się w dniach 20-21 maja 2016 r. Jego organizacja dofinansowana została ze środków Samorządu Województwa. Wydarzenie to miało na celu prezentację rosnącego potencjału Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow, prezentację jej członków, w tym ich rzemiosła, dziedzictwa kulturowego oraz artystycznego dorobku. Wśród gości zaproszonych na konferencję były m.in. delegacje z Włoch i Chorwacji. Przedstawiciele miasta Klis z partnerskiej Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej zadeklarowali swoje zainteresowanie przystąpieniem do Sieci Miast Cittaslow.
- Udział delegacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Zgromadzeniu Ogólnym Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittaslow w Vizeli (Portugalia) w czerwcu 2016 r. W Zgromadzeniu Ogólnym udział wzięło ok. 200 delegatów z 20 krajów (m.in. z Włoch, Polski, Belgii, Francji, Holandii, Norwegii, Węgier, Anglii, Niemiec, Kanady, Portugalii, ale też Kolumbii, Chin, Tajwanu, Korei Południowej, Turcji, Australii oraz Cypru), reprezentujących ponad 100 miast członkowskich. Obrady odbyły się w miejscowości Vizela – jednym z sześciu miast Cittaslow w Portugalii. Polską Krajową Sieć Miast Cittaslow reprezentowali burmistrzowie 13 miast członkowskich, natomiast „członka wspierającego” Cittaslow reprezentował Marszałek Województwa. Zgromadzenie poprzedzone zostało Kongresem Cittaslow, który odbył się pod hasłem „Edukacja, zrównoważony rozwój, turystyka”.
- Kolejne posiedzenie Międzynarodowego Komitetu Koordynującego odbyło się w październiku 2016 r. w miejscowości Jeonju (Korea Południowa). Było one poprzedzone udziałem polskiej delegacji (w dniach 5-6 października br.) w procesie certyfikacji koreańskiej miejscowości – JEONGJANG. Delegacji przewodniczył Artur Wrochna – Krajowy Koordynator Sieci. Decyzją międzynarodowego zarządu Stowarzyszenia polska sieć powiększyła się o nowego członka – miasto Głubczyce z Województwa Opolskiego.

6. Forum Parlamentów Południowego Bałtyku

Podstawowym celem Forum Parlamentów Południowego Bałtyku jest znalezienie wspólnych interesów i priorytetów dla rozwoju obszaru południowego Bałtyku. Należy podkreślić, że Forum wykorzystuje zasady europejskiej polityki regionalnej w sektorach objętych wspólnym zainteresowaniem partnerów Forum. Partnerzy starają się prowadzić spójną politykę regionalną, z uwzględnieniem regionalnej tożsamości i poszanowania różnic. Konsekwencją każdego Forum

jest wypracowanie rezolucji, w której zawarte są cele, kierunki działań, apele oraz wytyczne dla organów wykonawczych parlamentów i sejmików oraz instytucji państwowych i organów Unii Europejskiej.

Uczestnikami Forum są władze uchwałodawcze 8 regionów państw położonych wokół Morza Bałtyckiego. Ze strony Polski są to trzy Województwa: Zachodniopomorskie, Pomorskie oraz Warmińsko-Mazurskie. Ze strony Niemiec uczestnikami Forum są 3 kraje związkowe: Wolne i Hanzeatyckie Miasto Hamburg, Meklemburgia – Pomorze Przednie oraz Szlezwik – Holsztyn. Rosja reprezentowana jest przez Dumę Obwodu Kaliningradzkiego. Szwedzki Region Skania, który do tej pory brał udział w roli obserwatora, stał się pełnoprawnym uczestnikiem Forum.

W dniach 12-14 czerwca 2016 r. w Kilonii odbyło się XIV Forum Parlamentów Regionalnych Południowego Bałtyku. Temat tegorocznego spotkania to „Gospodarka rolno-żywnościowa i rybna. Innowacyjność i współpraca w regionie południowego Bałtyku“.

7. ENCORE – Konferencja Regionów Europy ds. Środowiska

To międzynarodowa sieć politycznej współpracy pomiędzy regionalnymi Ministrami Środowiska i innymi liderami politycznymi regionów Europy. ENCORE poprzez tę współpracę chce przyczynić się do skutecznego wdrażania unijnej polityki ochrony środowiska, aby poprawić jakość zarządzania środowiskiem i wnieść wkład w zrównoważony rozwój regionów Europy. Województwo Warmińsko-Mazurskie jest członkiem ENCORE od 2008 roku.

W dniach 22-23 września 2016 r. delegacja Województwa Warmińsko-Mazurskiego na czele z Sylwią Jaskulską, Członek Zarządu Województwa, brała udział w spotkaniu ministrów środowiska regionów europejskich zrzeszonych w sieci ENCORE, które zorganizowano w Portschach w Austrii. Konferencje ministrów odbywają się co dwa lata począwszy od 1993 r. Region Warmii i Mazur gościł członków ENCORE w Olsztynie w 2010 r.

III. Pozostałe kontakty zagraniczne i wydarzenia realizowane w ramach współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego

1. Belgia

- **Wizyta studyjna radnych Sejmiku Województwa w Brukseli (28-30 września 2016 r.)**

Podczas wizyty radni Sejmiku Województwa odbyli szereg spotkań z przedstawicielami instytucji europejskich, wzięli udział w Szczycie Regionów, spotkali się z Ambasadorem RP w Królestwie Belgii, Konsulem Generalnym RP w Brukseli, Przewodniczącym Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego jak również Komisarzem ds. Rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP. Wśród wielu tematów, z którymi radni zapoznali się podczas wizyty znalazły się m.in. wspólna polityka rolna, polityka spójności, rozwój regionalny, program Horyzont 2020.

- **Współpraca w zakresie turystyki**

- Udział w 58. edycji **Międzynarodowych Targów Turystycznych „Salon des Vacances“** w Brukseli (4-8 lutego 2016 r.).

Tematem wiodącym była turystyka aktywna, rodzinna oraz oferta Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury. Promowano także regionalną ofertę SPA & Wellness. Działanie to wpisywało się w tegoroczną kampanię promocyjną Domu Polski Wschodniej w Brukseli pn. „Turystyka medyczna i nowoczesne SPA”. Na stoisku prezentowano także ofertę powstałego w 2015 roku Convention Bureau Mazuria, którego celem jest promowanie Warmii i Mazur jako doskonałego miejsca do organizacji spotkań i wydarzeń biznesowych. W promocji regionów uczestniczył Zagraniczny Ośrodek Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli. Uroczystego otwarcia polskiego stoiska narodowego dokonała Dominika Szulc, dyrektor Zagranicznego Ośrodka Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli, przy udziale Ambasadora RP w Belgii Artura Harazima. W otwarciu uczestniczyło 43 dziennikarzy i touroperatorów, w tym reprezentujących największe pisma branżowe rynku belgijskiego – „Travel 2” i „Travel Magazine”, największe frankofońskie radio BelRTL, przedstawiciele grupy TUI i Thomas Cook, a także dyplomaci: I radca ambasady RP w Brukseli Krzysztof Turowski oraz Konsul Honorowy RP we Flandrii Jean-Marie de Baerdemaeker. W targach uczestniczyło 800 wystawców z 60 krajów.

2. Białoruś

- **XXVI Międzynarodowe Targi Specjalistyczne – BELAGRO 2016**

W dniach 6-7 czerwca 2016 r. Gustaw Marek Brzezina, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego uczestniczył w XXVI Międzynarodowych Targach Specjalistycznych „Belagro” w Mińsku. Delegacja Województwa, w skład której weszli też przedstawiciele Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, uczestniczyła również w spotkaniu plenarnym z Ambasadorem Rzeczypospolitej Polskiej w Mińsku.

Podczas Międzynarodowych Targów Specjalistycznych „Belagro” Marszałek Województwa brał udział w spotkaniach z wystawcami oraz zwiedzał stoisko firmowe Fabryki MTZ w Mińsku.

Międzynarodowe Targi „Belagro” są imprezą wystawienniczą umożliwiającą nawiązanie kontaktów handlowych z partnerami z Białorusi i krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Targi „Belagro” to największa tego typu impreza wystawiennicza na Białorusi. Główna tematyka tej imprezy to przemysł rolno-spożywczy, który obejmuje wszystkie aspekty przemysłu począwszy od uprawy, poprzez zarządzanie, produkcję, aż po dystrybucję.

3. Niemcy

• Promocja Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury

- Województwo Warmińsko-Mazurskie zorganizowało dwa wydarzenia promocyjne w Berlinie i Monachium promujące lotnisko oraz potencjał gospodarczy naszego regionu. Wydarzenia zorganizowane zostały we współpracy z Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Niemczech. Konferencje były skierowane przede wszystkim do biur turystycznych na terenie Niemiec oraz do przedsiębiorców.
- Organizacja we współpracy z Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Berlinie (ZOPOT) wizyty studyjnej dla niemieckich dziennikarzy (9-11 września 2016 r.) oraz touroperatorów (23-25 września 2016 r.). Wykorzystując potencjał Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury oraz rozwijającej się oferty Szlaku Kopernikowskiego, program wizyt dostosowany został do lotów z Berlina i prezentował najważniejsze miejsca związane z życiem i działalnością Mikołaja Kopernika. Zakładanym efektem pobytu dziennikarzy mają być publikacje w mediach. Wśród gości byli przedstawiciele „Hamburger Abendblatt”, magazynu „Polen und wir”, rozgłośni Radio Potsdam, Radio B2 oraz Radio WSW Sachsem. Celem wizyty touroperatorów była prezentacja Szlaku Kopernikowskiego oraz zachęcenie touroperatorów z Niemiec do organizacji wycieczek opartych na atrakcjach tego szlaku. Ponadto, zagraniczna delegacja zapoznała się z ofertą „Samolotem na Mazury”. O rosnącym zapotrzebowaniu na takie przedsięwzięcia świadczy fakt, iż ZOPOT w Berlinie zaproponował organizację w roku 2017 wizyty studyjnej o zbliżonej tematyce dla większej grupy przedstawicieli niemieckiej branży turystycznej.

• Realizacja projektu „Zarządzanie ochroną przyrody na lotniskach oraz w strefie ich oddziaływania”

W listopadzie 2014 r. firma doradcza *Blue! Advancing European Project* z Monachium (Bawaria) nawiązała kontakt z Departamentem Współpracy Międzynarodowej w celu realizacji wspólnego projektu z dziedziny ochrony środowiska. W listopadzie 2016 r. odbyła się wizyta studyjna ekspertów z Warmii i Mazur w Monachium pt. „Zarządzanie ochroną przyrody na lotniskach oraz w strefie ich oddziaływania”. Program wizyty obejmował warsztaty na temat zarządzania przyrodą i środowiskiem na monachijskim lotnisku oraz zapoznanie się z istotnymi działaniami z zakresu zarządzania obszarami Natura 2000 w terenie. Na realizację tego projektu niemiecka firma otrzymała dofinansowanie z Federalnego Ministerstwa Środowiska Niemiec.

W rezultacie, nawiązane kontakty z niemieckimi partnerami stwarzają możliwość przyszłej współpracy między lotniskami regionalnymi.

- **Projekty infrastrukturalne**

- **Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie** rozważa udział w powstającym obecnie projekcie INFRAMA (Infrastructure Asset Management Accademy), czyli akademii zarządzania infrastrukturą drogową. Będzie to organizacja, w której skład wejdą przedstawiciele czołowych instytucji branży drogowej. Jej celem jest wypracowanie i wdrażanie w Polsce dobrych praktyk w konkretnych aspektach zarządzania drogami, w oparciu o standardy stosowane w Niemczech (powszechnie uznawanych za wzorcowe) przy aktywnym udziale i opiece przedstawicieli niemieckiej administracji drogowej.

- **Współpraca gospodarcza**

Przedstawiciel Departamentu Koordynacji Promocji wziął udział w pierwszej edycji Polsko-Niemieckiej Unii Regionów, której inauguracja odbyła się w listopadzie br. w Berlinie.

W konferencji udział wzięli przedstawiciele Parlamentu Europejskiego, władz centralnych i samorządowych, instytucji finansowych, instytucji otoczenia biznesu, świata nauki i przedsiębiorczości z Polski i Niemiec. Podczas spotkania ogłoszono prezentację na temat potencjału gospodarczego Warmii i Mazur.

- **Współpraca z samorządami lokalnymi**

- Samorząd Województwa udzielił Gminie Miejskiej Ostróda pomocy finansowej w formie dotacji celowej na pokrycie kosztów transportu grupy dzieci i młodzieży z terenu Gminy Miejskiej Ostróda do niemieckiego miasta Osterode am Harz (Dolna Saksonia). W okresie od 16 do 26 lipca 2016 r. uczestnicy (15 osób z rodzin znajdujących się pod opieką MOPS w Ostródzie) skorzystali z atrakcyjnego, aktywnego wypoczynku letniego zorganizowanego w ramach międzynarodowej wymiany dzieci i młodzieży. W ramach pobytu umożliwiono zapoznanie się i skorzystanie z lokalnych atrakcji przyrodniczo-krajoznawczych, a także przybliżono historię i zwyczaje regionu.
- Samorząd Województwa udzielił Gminie Miejskiej Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na pokrycie kosztów wyjazdu uczniów z Gimnazjum nr 2 w Lidzbarku Warmińskim do partnerskiej Albert Trautmann-Schule Oberschule w Werlte w Niemczech (Dolna Saksonia). Wyjazd odbył się w dniach 7-12 maja 2016 r. Wymiana młodzieży pozwoliła na poznanie warunków życia w Niemczech poprzez obserwacje i uczestnictwo w środowisku rodzin niemieckich, udział w życiu szkoły oraz poza nią. Młodzież poznawała region i jego kulturę oraz atrakcje oferowane przez organizatorów.
- Samorząd Województwa współorganizował przedsięwzięcia Gminy Lubomino z partnerami niemieckimi w ramach:
  - wymiany młodzieży z Gimnazjum w Lubominie do Lorup (Dolna Saksonia) w dniach 1-7 czerwca 2016 r.;

- wyjazdu studyjnego regionalnych przedstawicieli branży leśnej z Lubomina do Vrees (Dolna Saksonia) w dniach 15-19 września 2016 r.

- **Współpraca w zakresie edukacji**

W maju 2016 r. przedstawiciele Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie uczestniczyli w wizycie studyjnej dla dyrektorów przedszkoli z naszego Województwa. Temat wizyty to „Języki obce w przedszkolu – sposoby uczenia i utrwalania – na przykładzie placówek w Poznaniu i Berlinie”. W szkoleniu wzięło udział 43 dyrektorów. Uczestnicy wyjazdu wizytowali w Berlinie dwie placówki przedszkolne, w których obserwowali zajęcia z dziećmi. Celem wizyty było zapoznanie dyrektorów z systemem i organizacją pracy przedszkoli w Niemczech oraz obserwacja stosowanych metod nauki języków obcych dzieci młodszych.

4. Kazachstan

W ramach Asia Trade 2016 w Ostródzie odbyła się wizyta misji kazachstańskiej, która miała charakter rządowo-biznesowy. Nawiązane kontakty mają być kontynuowane i prowadzić do rewizyty w 2017 r. Kazachowie otrzymali listę firm z regionu odpowiadających profilami zainteresowaniom gości.

Asia Trade to jedno z wydarzeń targowo-kongresowych, które tak kompleksowo podejmuje tematykę relacji biznesowych na linii Polska-Azja. Jego celem jest wskazanie nowych możliwości rozwoju dla polskich przedsiębiorstw oraz dostarczenie kompleksowej wiedzy i sprawdzonych rozwiązań w zakresie nawiązywania kontaktów handlowych z krajami azjatyckimi.

5. Kraje skandynawskie

- **„Otwarcie na Skandynawię”**

- W czerwcu 2016 r. przedstawiciele Samorządu Województwa wzięli udział w Polsko-Fińskim Forum Innowacji organizowanym przez Ambasadę RP w Helsinkach we współpracy z Departamentem Współpracy Ekonomicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fińskim Centrum Wysokich Technologii i Innowacji VTT w Helsinkach, podczas którego promowali współpracę gospodarczą pomiędzy Finlandią a Warmią i Mazurami oraz dokonywali rekrutacji na Konferencję „Otwarcie na Skandynawię”.

- 15 września 2016 r. zorganizowano w Elblągu IV edycję Konferencji „Otwarcie na Skandynawię”. Konferencja była skierowana wyłącznie do przedsiębiorców z regionu Warmii i Mazur zainteresowanych współpracą z przedstawicielami firm ze Szwecji i Finlandii. Wydarzeniem towarzyszącym były wcześniej umówione, bezpośrednie rozmowy biznesowe zaproszonych gości ze Skandynawii z firmami z regionu w formule serii krótkich spotkań obu stron (B2B), które na etapie organizacji konferencji zadeklarowały wzajemne zainteresowanie biznesowe (odbyło się 56 spotkań). Podczas

konferencji zaprezentowane zostały tematy związane ze skandynawską kulturą biznesową, uwarunkowaniami prawnymi oraz realiami związków biznesowych z firmami ze Szwecji oraz Finlandii. Odbył się również panel dyskusyjny „Warmia i Mazury w oczach firm ze Skandynawii – polsko-skandynawska kooperacja biznesowa”. W konferencji wzięło udział blisko 80 uczestników, w tym 11 przedstawicieli firm ze Szwecji i Finlandii oraz przedstawiciele 30 firm z regionu Warmii i Mazur. Dodatkowo, dwóch przedstawicieli firm z Finlandii pojechało bezpośrednio na potencjalne tereny inwestycyjne oraz wzięło udział w spotkaniu z przedstawicielami nauki na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim.

Organizatorami wrześniowego przedsięwzięcia byli Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz miasto Elbląg. Honorowy patronat nad konferencją objęły Ambasady Szwecji i Finlandii w Polsce oraz Fundacja Naukowa Norden Centrum. Partnerem wydarzenia był Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Sztokholmie.

6. Przedstawiciele innych krajów oraz korpusu dyplomatycznego na Warmii i Mazurach

- 11 lutego br. z wizytą w Olsztynie przebywał **Ambasador Republiki Czeskiej**, który spotkał się z Marszałkiem Województwa. Celem wizyty było wzmocnienie współpracy biznesowej między Republiką Czeską a regionem Warmii i Mazur, stąd obecność na spotkaniu przedstawicieli czeskich przedsiębiorstw, które od niedawna inwestują w energetykę wiatrową na Warmii i Mazurach.
- 7 kwietnia br. doszło do spotkania **Ambasadora Królestwa Danii** z Wicemarszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Była to pierwsza wizyta Ambasadora w regionie.
- 14 czerwca br. odbyło się spotkanie Marszałka Województwa z **Pełnomocnikiem Rządu Federalnego RFN ds. Przesiedleńców i Mniejszości Narodowych**. Podczas spotkania poruszono kwestie związane z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach współpracy polsko-niemieckiej. Zwrócono uwagę między innymi na Port Lotniczy Olsztyn-Mazury, którego potencjał wspierać będzie rozwój stosunków łączących Województwo Warmińsko-Mazurskie z niemieckimi regionami. Niemieckiemu urzędnikowi towarzyszyła **Konsul Generalna RFN z Gdańska**.
- 15 lipca br. z wizytą na Warmii i Mazurach przebywał **Ambasador Republiki Litewskiej**, który wziął udział w uroczystych obchodach 606. rocznicy Bitwy Pod Grunwaldem.

7. Inne zadania prowadzone przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego i jego jednostki w zakresie współpracy międzynarodowej

a) Współpraca w zakresie ogólnej promocji Województwa

- Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Fundacją Wspierania i Rozwoju Kreatywności dwukrotnie zorganizował udział drużyny „Flyhigh” działającej przy II Liceum Ogólnokształcącym im. Gustawa Gizewiusza w Giżycku w **Międzynarodowej Olimpiadzie Kreatywności**, która odbyła się w Katarze (23-29 lutego br.) oraz w USA (rozgrywki finałowe, 25-28 maja br.). Przedsięwzięcie jest okazją

do popularyzacji i promocji form kreatywnego i aktywnego spędzania wolnego czasu przez młodych ludzi pracujących nad rozwojem własnych umiejętności. W ramach Olimpiady drużyna wzięła udział w 24-godzinnym wyzwaniu ekstremalnym tzw. Extreme Challenge, przygotowanym specjalnie dla drużyn międzynarodowych. Młodzież zdobyła w tym konkursie pierwsze miejsce.

- Samorząd Województwa wspólnie z Miastem Elk zorganizował **IX Międzynarodowe Mazurskie Zawody Balonowe**, w których udział wzięły 23 załogi, w tym 12 zespołów z Litwy i 1 ekipa z Holandii. Wydarzenie jest imprezą cykliczną, w której udział biorą załogi z całej Europy.
- **Promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego podczas Pucharu Świata w siatkówce plażowej.**
Puchar Świata w siatkówce plażowej to jedna z najważniejszych imprez sportowych odbywających się w Województwie Warmińsko-Mazurskim. Od lat turniej jest wizytówką naszego regionu. Rok temu zawody po raz pierwszy odbyły się w Olsztynie. Okazało się to wielkim sukcesem, dlatego kolejna edycja FIVB World Tour Grand Slam znów zawitała do stolicy Warmii i Mazur. Zagrały największe gwiazdy światowej siatkówki plażowej. Impreza jest doskonałą okazją do promocji Województwa poprzez sport, zwłaszcza, że relacje z tego wydarzenia pojawiają się w mediach na całym świecie.
- **Promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego podczas Mistrzostw Świata w Rajdach Motorowych**
Na przełomie czerwca i lipca 2016 r. na 22 odcinkach specjalnych o łącznej długości 314 km ścigała się światowa czołówka rajdów WRC. Uroczystą inaugurację i zakończenie zmagania zaplanowano w centrum malowniczych Mikołajek. Rajd Polski to nie tylko rywalizacja na trasie, ale także liczne atrakcje dla kibiców. W 2016 r. Polski Związek Motorowy już po raz piąty został organizatorem rundy WRC, a na Mazurach ponownie pojawili się najlepsi światowi kierowcy. Przez cały rajd trwała zacięta walka, która skupiła na trasach odcinków specjalnych ponad sto dwadzieścia tysięcy kibiców. Na finiszu wyścigów na najwyższym stopniu podium stanęli Andreas Mikkelsen i Anders Jæger.
- **Promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego podczas Mistrzostw Europy w Motocrossie**
Udział w zawodach wzięło około 500 uczestników w tym ponad 110 zawodników z Białorusi, Czech, Chorwacji, Estonii, Litwy, Łotwy, Rosji, Ukrainy, Słowacji, Słowenii oraz Polski. Zawody odbyły się w Olsztynie. Międzynarodowy charakter imprezy przyczynił się do promocji regionu wśród gości z zagranicy. Podobna inicjatywa ma zostać zorganizowana w roku 2017.
- Promocja Warmii i Mazur podczas **Międzynarodowego Festiwalu „The Great Escape” w Wielkiej Brytanii** – podczas występów i wydarzeń artystycznych zaprezentował się zespół Cosovel, którego liderka pochodzi z Warmii i Mazur.
- Województwo wspólnie ze stowarzyszeniem Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Szczytnie zorganizowało wyjazd chóru UTW ze Szczytna na **Festyn Kultury Polskiej w Jaswojniach i Kiejdanach (Litwa)**. W ramach realizacji zobowiązań Województwo pokryło koszt transportu. Udział chóru w przedsięwzięciu służył propagowaniu kultury polskiej na Litwie oraz promował Województwo za granicą.

- W tym roku odbyła się szósta edycja **Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych**, którego uroczyste otwarcie z udziałem Marszałka Województwa odbyło się 16 czerwca 2016 r. na Zamku w Ostródzie. Tegoroczny program Zjazdu obejmował dyskusję nad modelem szkoły polonijnej, kanonem kulturowym w nauczaniu języka polskiego i historii oraz kwestiami związanymi ze skutecznym i atrakcyjnym przekazywaniem wiedzy w szkołach polonijnych za granicą. Organizatorom wydarzenia – Stowarzyszeniu Wspólnota Polska w Ostródzie oraz Kongresowi Oświaty Polonijnej – zależy, aby podczas corocznych dyskusji zaprezentowane zostały najlepsze praktyki i propozycje wsparcia metodycznego oraz sposoby dotarcia z nimi do jak najszerszej liczby odbiorców. Udział w VI Światowym Zjeździe Nauczycieli Polonijnych wzięło blisko 120 pedagogów z ponad 20 krajów, m.in.: Australii, Kanady, USA, Austrii, Belgii, Brazylii, Czech, Francji, Hiszpanii, Gruzji, Kazachstanu, Irlandii, Holandii, Łotwy, Estonii, Niemiec i Norwegii.

b) Współpraca w zakresie ochrony środowiska

1. Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej we współpracy z Fundacją Puszczy Rominckiej

- Realizacja projektu **„Rozwój działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich Rejonu Ungheni“** – projekt służy rozwojowi obszarów wiejskich Mołdawii, a także promuje Polskę i Unię Europejską w tym kraju. W ramach projektu utworzone zostało muzeum techniki rolniczej XX wieku, powstał jarmark ludowy przy przejściu granicznym z Rumunią, wykonano projekt techniczny (wraz z pozwoleniem na budowę) centrum informacyjno-edukacyjnego w Parku Narodowym „Bukowy Kraj”. Partnerzy z Mołdawii na terenie Powiatu Gołdapskiego zapoznawali się z różnorodnymi przykładami organizacji imprez masowych na terenach wiejskich. W listopadzie br. samorząd rejonu Ungheni uczestniczył w targach turystycznych w Warszawie.
- Realizacja projektu **„Rejon wyżnicki: społeczeństwo obywatelskie nie przymyka oczu“**. Polsko-ukraiński projekt finansowany z Programu RITA „Przemiany w Regionie“. Partnerzy projektu to Wyżnicki Blok Młodzieżowy oraz Wyżnicki Park Narodowy. W ramach projektu zorganizowano obywatelskie patrole na terenie Parku i szereg działań edukacyjnych, w tym wizyty studyjne w Polsce, spotkania z mieszkańcami wsi rejonu wyżnickiego; publikację materiałów informacyjnych. W Wyżnicy zorganizowano spotkanie władz i społeczności w formie okrągłego stołu. W czasie zorganizowanych patroli obywatelskich stwierdzono 20 przypadków nielegalnej wycinki drzew, co zaowocowało 12 postępowaniami karnymi.

c) Współpraca w zakresie zdrowia

• Program Wymiany Menedżerów Europejskiej Federacji Szpitali HOPE

- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie został zaproszony do uczestnictwa w Programie Wymiany Managerów-HOPE Exchange Programme 2016. Dzięki członkostwu Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Olsztynie w Polskiej Federacji Szpitali, menedżerowie z innych krajów mieli szansę odwiedzenia placówki,

a menedżerowie polscy mogli aktywnie uczestniczyć w cieszącym się międzynarodową renomą programie wymiany menedżerów. Program realizowany był w 20 krajach, od 9 maja do 4 czerwca 2016 r. W tym roku do Olsztyna przyjechało sześcioro menedżerów z krajów UE celem odbycia stażu w ramach Programu Wymiany Menedżerów Europejskiej Federacji Szpitali HOPE. Hasłem przewodnim tegorocznego programu wymiany było: Innowacje w szpitalach „Krok do przodu”.

- Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie w maju 2016 r. gościł kierownictwo ze Szpitala Czerwonego Krzyża w Stuttgarcie oraz grupy klinicznej z Tower Hamlets w Londynie. Wizyta delegacji była inauguracją Programu Wymiany Menedżerów Europejskiej Federacji Szpitali HOPE.

- **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie**

- Leczenie dzieci z Ukrainy – hospitalizacja pacjentki z Ukrainy oraz porady ambulatoryjne i badania diagnostyczne dla uchodźców z Ukrainy, podopiecznych Zakonu Kawalerów Maltańskich.
- Leczenie dzieci z Ukrainy – rehabilitacja i operacja kręgosłupa pacjentki z Ukrainy, zlecenie badań diagnostycznych na rzecz dzieci z Ukrainy.
- Wizyta przedstawicielki laboratorium badawczego Hopkins Hospital w Baltimore (USA).
- Zajęcia teoretyczne i praktyczne na terenie szpitala – kształcenie studentów (obcokrajowców) Wydziału Nauk Medycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

d) Współpraca w zakresie kultury i edukacji

- **Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku**

- Organizacja międzynarodowych badań archeologicznych, w których brali udział detektoryści z Danii, Norwegii, Wielkiej Brytanii, Litwy i Szwecji. W tym roku odbyła się trzecia edycja tego przedsięwzięcia.

- **Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie**

- Projekt „**Konserwacja i restauracja XIV-wiecznego zamku w Lidzbarku Warmińskim – perły architektury gotyckiej w Polsce – II etap**”. Całkowity koszt projektu opiewa na kwotę 19 368 870 złotych, a dofinansowanie wynosi 13 390 700 zł. Środki na realizację projektu pochodzą z funduszy norweskich i funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandia, Liechtenstein, Norwegia) oraz środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wkład własny zapewnił Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ramach projektu zaplanowano szereg prac konserwatorskich i budowlanych.
- „**Pogłębienie współpracy dwustronnej Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie oraz Norweskiego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Narodowego poprzez wizyty studyjne, konferencję i wydanie publikacji**” – działania partnerskie w okresie 24 czerwca 2015 r. – 30 kwietnia 2016 r. dofinansowane ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 w ramach części „b”

Funduszu Współpracy Dwustronnej (FWD „b”). W dniu 31 marca 2016 r. w Lidzbarku Warmińskim odbyła się polsko-norweska konferencja pt. „Pod lupą konserwatora”.

- Organizacja wystawy „Architektura ceglana na pobrzeżu Bałtyku – nowe perspektywy badań” w Muzeum Warmińskim w Lidzbarku Warmińskim we współpracy z Kulturstiftung der deutschen Vertriebenen w Bonn oraz Polsko-Niemieckim Instytutem Badawczym.
- Organizacja wystawy „Skarbonki i Portmonetki” w Muzeum Mazurskim w Szczytnie; współpraca i wypożyczenie ze zbiorów Muzeum Historycznego w Trokach (Litwa).
- Organizacja wizyty przedstawicieli Towarzystwa Kultury Polskiej z Obwodu Szyrwinckiego oraz Zespołu Czerwone Maki z Jawniun (Litwa) na Mazurskim Jazz-Jamarku w Szczytnie (4-5 sierpnia 2016 r.).
- Udział przedstawicieli Muzeum, na zaproszenie Towarzystwa Kultury Polskiej Obwodu Szyrwinckiego, w Festynie Kultury Polskiej (12-13 sierpnia 2016 r.).
- Organizacja wystawy „Archeologiczne dziedzictwo Armenii” w Muzeum w Mrągowie. Przedsięwzięcie zostało objęte honorowym patronatem Ambasady Republiki Armenii w Polsce.
- Współpraca z japońską telewizją KANEKO Creative Agency przy realizacji filmu dokumentalnego o życiu Kopernika pt. „Mikołaj Kopernik”. Materiał filmowy został nagrany w zamkach w Olsztynie i Lidzbarku Warmińskim. Dokument wyprodukowany przez KANEKO został wyemitowany w japońskiej telewizji publicznej NHK BS Premium 3 marca 2016 r.
- Współorganizacja międzynarodowej konferencji w Muzeum Warmińskim w Lidzbarku Warmińskim pt. „Zwierciadło władzy możnych. Budowle rezydencjonalne w Europie środkowo-wschodniej w późnym średniowieczu – typy, struktury, dekoracje”.
- W dniach 20-22 lipca 2016 r. Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie odwiedziło 300 uczestników Światowych Dni Młodzieży. Muzeum bezpłatnie zwiedziły grupy pielgrzymów z Niemiec (Osnabruck), Francji (Grenoble), Rosji (Czelabiński/Jekaterinburg) i Łotwy (Diecezja Lipawska).
- **Europejskie Dni Dziedzictwa (EDD)** to największy w Europie projekt społeczny i edukacyjny, najważniejsze święto zabytków kultury Starego Kontynentu. Ich idea narodziła się 3 października 1985 r. w Granadzie w Hiszpanii podczas II Konferencji Rady Europy, na której minister kultury Francji zaproponował zorganizowanie w całej Europie zainicjowanych we Francji w 1984 r. Dni Otwartych Zabytków. Głównym celem Europejskich Dni Dziedzictwa jest promowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz przypominanie o wspólnych korzeniach kultury europejskiej.

Przedsięwzięcia Muzeum w ramach EDD 2016:

- Niedziela w Muzeum „Kapliczki przydrożne – sacrum w życiu codziennym Warmiaków”, zorganizowana w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa na Warmii i Mazurach 2016 – „Gdzie duch spotyka się z przestrzenią – świątynie, arcydzieła, pomniki”.
- Organizacja warsztatów pt. „Życie codzienne na zamku w czasach Kopernika” i „Jak zamki budowano”.

- **Międzynarodowy Dzień Muzeów (MDM)** – pierwsza Noc Muzeów miała miejsce w styczniu 1997 r. w Berlinie. W wyniku jej dużego powodzenia zaczęły powstawać podobne imprezy w innych miastach. Obecnie organizuje je ponad 120 miast Europy. Ideą Nocy Muzeów jest udostępnienie w godzinach wieczornych i nocnych zwiedzającym muzeów, galerii i innych instytucji związanych z kulturą oraz organizowaniu specjalnych wydarzeń towarzyszących za darmo lub za symboliczną opłatą.
Przedsięwzięcia Muzeum w ramach MDM:
  - wernisaż wystawy Zuzanny Janin „Siedmiu ojców”;
  - koncert uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej w Olsztynie I i II stopnia;
  - wystawa archeologiczna „Nie tylko Stare Miasto. Pradzieje Olsztyna”, zwiedzanie z kuratorem wystawy;
  - wystawa „Olsztyńskie muzealia w Polsce i na świecie”, zwiedzanie z kuratorem wystawy;
  - warsztaty twórcze: średniowieczny konstruktor, pisanie stalówką, zamek na tkaninie;
  - gra w skata, popularną niegdyś na Warmii grę karcianą;
  - grupa rekonstrukcyjna – Bractwo rycerskie „Żywa Historia” z Olsztyna;
  - Muzealny Maraton – każdy, kto tej nocy odwiedził Zamek, Muzeum Przyrody i Dom „Gazety Olsztyńskiej” i zebrał komplet pocztówek konkursowych, otrzymał pamiątkową nagrodę.
  - wernisaż wystawy „Syriusz maskotka Unii Europejskiej”.
- **Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu**
  - **Słowiańska Palinocka. Świętojańskie powitanie lata** (23 czerwca 2016 r.)
Wydarzenie to miało na celu przybliżenie odbiorcom dorobku kultury narodów słowiańskich, głównie Rosji i Litwy oraz zaszczepienie wśród mieszkańców Elbląga otwartości na inne wzorce kulturowe. Poprzez poznawanie obrzędów i zwyczajów zaprezentowano zróżnicowaną tradycję. Wydarzenie realizowane było poprzez występy sceniczne, warsztaty, konkursy i zabawy.
  - **Projekt „Baltic Cinema Network”** (10 września – 31 grudnia 2016 r.)
Celem głównym partnerskiego projektu jest zwiększenie ilości podmiotów współpracujących w obszarze transgranicznym w regionie Morza Bałtyckiego poprzez utworzenie klastra kinowego „Baltic Cinema net”, w skład którego weszły instytucje z Polski, Szwecji, Niemiec, Litwy i Danii. Projekt ma za zadanie zachęcić poszczególne instytucje partnerskie do zintensyfikowania współpracy między krajami bałtyckimi i uformowania modelu regionalnej współpracy, która podniesie poziom integracji regionu Morza Bałtyckiego oraz zwiększy jego konkurencyjność na arenie międzynarodowej. Dotychczas odbyły się dwie wizyty w krajach partnerskich: w Szwecji (19-21 września 2016 r.) oraz na Litwie (3-4 października 2016 r.). Odbyło się również spotkanie z potencjalnym partnerem z Niemiec (Rostok) w Szczecinie w dniach 18-19 października 2016 r.
- **Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie**
  - Organizacja wieczoru tanga argentyńskiego (6 lutego 2016 r.) – w programie koncert zespołu „Trinidad Afró” oraz pokaz tańca w wykonaniu Carlosa i Brigity Rodriguez.

„Trinidad Afró” – to trio (bandoneon, pianino, wiolonczela), które tworzą absolwenci Kijowskiej Akademii Muzycznej.

- Organizacja spotkania konsultacyjno-informacyjnego Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży (PNWM) i Stowarzyszenia Chrześcijańskich Dzieł Wychowania (13 maja 2016 r.). Głównym celem spotkania było przekazanie uczestnikom podstawowych informacji o tym, jak zorganizować polsko-niemieckie spotkanie młodzieży oraz jak tego typu przedsięwzięcie może otrzymać dotację z PNWM. Ważnym aspektem spotkania było ponadto poznanie innych lokalnych organizacji przeprowadzających lub planujących polsko-niemieckie projekty dla młodzieży.
- Międzynarodowy Plener Malarsko-Rzeźbiarski w Sorkwicach (16-22 maja 2016 r.) Celem przedsięwzięcia było przybliżenie tradycji i legend regionu Warmii i Mazur pokazanych w formie rzeźb i obrazów. Wykonane przez artystów dzieła będą ozdabiać kajakowy szlak Krutyni.
- Międzynarodowy Plener Malarski „Grunwald Art” w Reszlu (14-25 lipca 2016 r.). – twórcze spotkanie artystów z Ukrainy, Litwy, Białorusi, Rosji i Polski, którego inspiracją jest inscenizacja Bitwy pod Grunwaldem. CEiIK jako współorganizator imprezy zapewnił m.in. współpracę ze stroną ukraińską (Kalita Art Klub), transport, nocleg i wyżywienie dla artystów. Wystawa poplenerowa odbyła się na Zamku w Reszlu.
- Wystawa malarstwa Siergieja Gorbaczewa z Władywostoku (Federacja Rosyjska) w Galerii „Sowa” (16 lipca 2016 r.). W twórczości Siergieja Gorbaczewa odnajdujemy wpływ przyrody, rosyjskiego ducha i charakterystyczny styl życia.
- Młodzieżowy Polsko-Ukraiński Obóz Twórczy (1-11 sierpnia 2016 r.) – kontynuacja współpracy CEiIK z partnerami ukraińskimi. W programie wizyty młodzieży z Miejskiego Pałacu Kultury im. H. Chotkiewicza we Lwowie było m.in. zwiedzanie Mrągowa, Mikołajek, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, Muzeum Historycznego Miasta Gdańska, Zamku Gotyckiego w Malborku, Muzeum Bursztynu, Muzeum Westerplatte, wizyta w ukraińskim Liceum w Górowie Hławeckim, zwiedzanie cerkwi ukraińskiej oraz udział w XXII Festiwalu Kultury Kresowej.
- Wystawa malarstwa Edwarda Ratuszyńskiego w Domu Polski Wschodniej w Brukseli (12 października 2016 r.) – olsztyński malarz Edward Ratuszyński jest absolwentem Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Rysuje i maluje głównie w akrylu i pastelu. Tworzył m.in. scenografie teatralne w Olsztynie, Warszawie, Gdańsku i Szczecinie, a także scenografię i oprawę graficzną festiwalu jazzowego w Olsztynie, Olsztyńskich Nocy Bluesowych oraz Pikniku Country w Mrągowie; współtwórca koncepcji Targu Rybnego w Olsztynie.
- **Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie**
- **Biblioteka Niemiecka i Medioteka Języka Niemieckiego** – przedsięwzięcie realizowane we współpracy partnerskiej z Goethe-Institut w Warszawie i WBP w Olsztynie od 2009 r. na mocy podpisanej umowy. Biblioteka Niemiecka to uzupełniany dzięki wsparciu Goethe Institut bogaty zbiór beletrystyki, książek popularnonaukowych, słowników i encyklopedii oraz multimediów, audiobooków i płyt CD, prezentujący współczesną literaturę, kulturę i sztukę niemiecką. Kolekcja obejmuje szeroki wybór niemieckojęzycznej prozy

współczesnej, poradniki językowe, leksykony i słowniki, publikacje dotyczące teorii języka i literatury oraz bogaty zbiór albumów prezentujących architekturę, malarstwo, grafikę, rzeźbę oraz fotografię współczesnych artystów niemieckich. Medioteka Języka Niemieckiego to z kolei zbiór materiałów metodycznych oraz multimedialnych, skierowanych szczególnie do osób uczących się języka niemieckiego, nauczycieli i studentów germanistyki. Oprócz klasycznych podręczników znajdują się tu multimedialne kursy językowe, różnorodne ćwiczenia tematyczne i gramatyczne, propozycje gier i zabaw oraz audiobooki dostosowane do różnych poziomów znajomości języka niemieckiego.

W roku 2016 zrealizowano:

- 4 spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki Niemieckiej;
  - 7 zajęć z języka niemieckiego dla seniorów (29 osób) oraz 3 zajęcia dla początkujących (12 osób);
  - promocję Biblioteki Niemieckiej i Medioteki Języka Niemieckiego podczas Dni Otwartych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego;
  - współpracę z Olsztyńskim Oddziałem Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego w zakresie współorganizacji regionalnego etapu konkursu kulturoznawczego „Turbolandeskunde”;
  - w dniach 15-16 kwietnia 2016 r. odbyły się dwie projekcje filmu „Was ich bin, sind meine filme” połączone z wykładem i dyskusją (27 uczestników). O książkach W. Herzoga „Vom Gehen im Eis: Munchen-Paris 23.11. bis 14.12.1974” i „Eroberung des Nutzlosen” oraz o jego twórczości rozmawiano z Natalią Konwerską, etnologiem, autorką jego biografii.
  - Noc Świętojańską – oficjalne powitanie lata – spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki Niemieckiej, podczas którego rozmawiano z Magdaleną Wilde, jedną z inicjatorek Vegan Brunch Olsztyn;
  - uczestniczono w rozmowie ewaluacyjnej z Reginą Anhuth-Frahm – przedstawicielką Goethe Institut, omówiono realizację planu pracy 2015-2016 oraz ustalono priorytety działań na lata 2016-2017;
  - podczas Przeglądu Wydawnictw Regionalnych „MojeTwojeNasze” Olsztyn 2016 popularyzowano wydawnictwa niemieckojęzyczne i wydane przez niemieckie oficyny wydawnicze;
  - spotkanie z prof. Robertem Trabą na temat nowego spojrzenia na historię wzajemnych polsko-niemieckich oddziaływań połączone z promocją wydawnictwa „Polsko-niemieckie miejsca pamięci”.
- **Ameryka w Twojej Bibliotece („america@your library®”).** Program Ambasady Stanów Zjednoczonych Ameryki w Warszawie skierowany do bibliotek publicznych w Polsce. Opiera się on na partnerstwie między ambasadą USA i wybranymi bibliotekami. Jego celem jest tworzenie platformy służącej przekazywaniu informacji i materiałów na temat Stanów Zjednoczonych oraz prowadzenia związanej z tym działalności, by zainteresować odbiorców w miastach, w których nie ma amerykańskiej ambasady ani żadnej innej sponsorowanej przez USA działalności. We współpracy z Ambasadą Stanów Zjednoczonych Ameryki w Warszawie oraz Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w 2016 r. zrealizowano następujące działania:

- 11 kwietnia 2016 r. w WBP w Olsztynie zorganizowano wizytę przedstawicieli Ambasady USA. Gośćmi byli: Stephen Dreikorn – zastępca attaché prasowego oraz Monika Rokicka – koordynator z Centrum Informacyjnego (AIRC). W związku z rokiem wyborczym w Stanach Zjednoczonych wizyta połączona była z prezentacją Stephena Dreikorna „Olsztyn Presidential Primary”. Dyplomata spotkał się z uczniami klas dwujęzycznych z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie oraz ich nauczycielami, omawiając proces wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych. Dyskutowano na temat różnic w systemie wyborczym między USA a Polską, słabych i mocnych stronach praw wyborów oraz możliwości, jakie daje obywatelom tak długi proces wyborów prezydenta.
- 15 kwietnia 2016 r. odbył się VIII Wojewódzki Turniej Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych przygotowany we współpracy z Katedrą Filologii Angielskiej UWM oraz Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli. Konkurs odbył się w Szkole Podstawowej nr 25 w Olsztynie, zakwalifikowano do niego 51 uczniów z 17 szkół z całego Województwa (Ruś, Iława, Butryny, Waplewo, Ostróda, Biesal, Sępopol, Tylkowo, Kętrzyn, Miłakowo, Solanka, Mrągowo, Dobrzyki, Olsztyn). W odróżnieniu od olimpiad i innych konkursów językowych organizatorzy turnieju skupiają się głównie na aspekcie kulturoznawczym – tradycjach, obyczajach, historii krajów anglojęzycznych.
- 1 czerwca 2016 r. w II Liceum Ogólnokształcącym i Gimnazjum nr 2 im. K.I. Gałczyńskiego w Olsztynie odbył się Konkurs Piosenki Amerykańskiej. Był on jednym z punktów programu Dnia Języka Angielskiego, organizowanego w szkole co roku 1 czerwca i zgromadził ogromną publiczność (ponad 250 uczniów). Celem konkursu była popularyzacja języka angielskiego poprzez aktywność artystyczną, prezentacja umiejętności językowych i wokalnych uczniów. Konkurs wpisuje się również w realizowany w szkołach autorski program nauczania wzbogacony o dodatkowe zajęcia z wiedzy o krajach angielskiego obszaru językowego.
- 9 czerwca 2016 r. – wizyta Rady ds. Prasy i Kultury Ambasady Stanów Zjednoczonych Ameryki w Warszawie wraz z pracownikami Ambasady. Dyplomata zwiedził bibliotekę, zapoznał się z programami, jakie WBP oferuje swoim użytkownikom oraz najciekawszymi zabytkowymi zbiorami z kolekcji Biblioteki.
- popularyzowano wśród młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej konkurs „Know America 2016” (zorganizowany przez Fundację Wspomagania Wsi i Ośrodek Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z Ambasadą Amerykańską) oraz Program FLEX – Future Leaders Exchange umożliwiający naukę w amerykańskiej szkole średniej polskim uczniom w roku szkolnym 2016/17.
- promowano elektroniczny miesięcznik „Zoom in on America”, przygotowywany przez Konsulat Generalny USA w Krakowie, adresowany do uczących się języka angielskiego, nauczycieli, a także wszystkich, którzy chcą dowiedzieć się więcej o Stanach Zjednoczonych.
- **Biblioteka Miejscem Spotkań Wielu Kultur** – projekt Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, który miał na celu wypracowanie modelu biblioteki integrującej lokalną, różnorodną społeczność oraz wyposażenie bibliotekarzy w wiedzę i umiejętności potrzebne

przy planowaniu i realizacji działań wielokulturowych, podejmowanych razem z przedstawicielami mniejszości. W projekcie brały udział 3 biblioteki wojewódzkie, w tym WBP w Olsztynie, 9 bibliotek powiatowych oraz 36 bibliotek gminnych z trzech zróżnicowanych kulturowo województw, w tym Warmińsko-Mazurskiego. W 2016 r. w WBP w Olsztynie kontynuowano działania zaplanowane w trakcie jego realizacji, m.in. zapoczątkowane w 2015 r. wypożyczanie bibliotekom edukacyjnych pakietów wielokulturowych.

- Od 2013 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie współpracuje z **Biblioteką Publiczną Rejonu Kowieńskiego**. Jednym z działań realizowanych w ramach współpracy jest podjęcie badań, przygotowanie i opracowanie artykułu naukowego do publikacji na temat zabytkowych zbiorów książkowych pochodzących z biblioteki rodowej Benedykta Emanuela Tyszkiewicza, mecenasa i kolekcjonera sztuki, właściciela kompleksu zamkowo-pałacowego w Czerwonym Dworze w XIX wieku. W marcu br. założona została baza bibliograficzna „Czerwony Dwór”, do której wprowadzane będą opisy zbiorów odnalezionych w kolekcji czerwonodworskiej.
- **VII Przegląd Wydawnictw Regionalnych „MojeTwojeNasze”** – tegoroczna edycja przeglądu zrealizowana została w październiku 2016 r. Przedsięwzięcie służy promowaniu regionalnego rynku wydawniczego, a także dobrej, wartościowej książki, wyróżniającej się pod względem walorów literackich, edukacyjnych i edytorskich. Przegląd Wydawnictw Regionalnych Olsztyn 2016 wpisał się w hasło Europejskich Dni Dziedzictwa „Gdzie duch spotyka się z przestrzenią – świątynie, arcydzieła, pomniki”. Wystawcom oficyn wydawniczych z Warmii i Mazur towarzyszyły liczne działania, m.in. warsztaty dla użytkowników biblioteki i bibliotekarzy, prelekcje, wystawy, akcja artystyczna „Książka-obiekt”, konkurs. Partnerem w organizacji imprezy była Stiftung Martin-Opitz-Bibliothek z Herne. Wsparcie finansowe zapewnili: Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Prezydent Olsztyna i Polsko-Niemieckie Centrum Młodzieży w Olsztynie.

- **Teatr im. A. Sewruka w Elblągu**

Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu był współorganizatorem 50. Jubileuszowego Dziecięcego Festiwalu Kultury Ukraińskiej w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi. Głównym organizatorem festiwalu jest Związek Ukraińców w Polsce. 50. Jubileuszowy Festiwal odbył się w maju 2016 r. w Teatrze im. A. Sewruka w Elblągu. Celem festiwalu jest szerzenie tradycji, kultury i edukacji ukraińskiej. W ramach festiwalu odbył się przegląd zespołów dziecięcych, gdzie najmłodszy śpiewali, recytowali, tańczyli, grali na instrumentach oraz prezentowali krótkie formy teatralne. Odbyły się również dwa koncerty: Orkiestry Symfonicznej z Górowa Iławeckiego oraz Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Przemyślu. Uczestnikami festiwalu były dzieci uczące się języka ukraińskiego w punktach nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz zespoły dziecięce działające przy Związku Ukraińców w Polsce lub innych organizacjach mniejszości ukraińskiej w całym kraju.

- **Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie**

W roku 2016 zorganizowano spotkanie dyrektora Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie z dyrektorami teatrów z Kaliningradu. Celem spotkania było podtrzymanie relacji między

teatrami, rozmowa o bieżących i planowanych spektaklach w teatrach w Olsztynie i Kaliningradzie.

- **Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie**

Organizacja koncertów z udziałem gości z zagranicy: „Wieczór meksykański” (Miguel Salmon Del Real – dyrygent, Meksyk); uroczyste koncerty jubileuszowe z okazji 70-lecia Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej; „Koncertowy Chór Chłopięco-Młodzieżowy ze szkoły śpiewu chóralnego w mieście Konakowo w obwodzie Twerskim (Wadim Machowski – dyrygent, Rosja); Koncert organizowany przez Konsulat RP w ramach Święta Narodowego (Piotr Sułkowski-dyrygent); koncerty olsztyńskiej Filharmonii w Kaliningradzie; organizacja Gali operowej z udziałem muzyków Filharmonii z Kaliningradu; Wielkie Koncerty Skrzypcowe (z udziałem m.in. Juan Carlosa Lomonaco, dyrygent – Meksyk).

- **Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie**

- Ośrodek od kilku lat prowadzi aktywną współpracę ze szkołą podstawową w Finlandii (Kantie/Karvia). Kierownictwo fińskiej szkoły wielokrotnie gościło na konferencjach i warsztatach Ośrodka dzieląc się swoimi doświadczeniami. W listopadzie 2016 r. na zaproszenie szkoły fińskiej, odbędzie się wizyta konsultanta języków obcych Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie. Celem wizyty była wymiana doświadczeń związanych z nauczaniem języka angielskiego oraz stosowanymi w polskich szkołach metodami aktywizacji i motywacji uczniów.

- W-M ODN w Olsztynie w partnerstwie ze szkołą językową Modern School z Olsztyna drugi rok współpracuje z brytyjską organizacją językową Pearson Longman uprawnioną do przeprowadzania egzaminów PTE General. Celem współpracy jest stworzenie możliwości nauczycielom pracującym w przedszkolu i klasach I-III w uzyskaniu potwierdzenia znajomości języka angielskiego na poziomie B2. Jest to warunek konieczny do ukończenia kursu metodycznego nadającego pełne uprawnienia do nauczania języka angielskiego na tych poziomach nauczania. Do tej pory odbyły się trzy edycje egzaminu PTE General Level 3.

- W dniach 24-29 marca 2016 r. nauczyciel doradca metodyczny w zakresie nauczania języka ukraińskiego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie zorganizował wyjazd studyjny nauczycieli do Lwowa. Celem wyjazdu było poznanie przez uczestników form i metod nauczania języka ukraińskiego poprzez obserwacje lekcji języka ukraińskiego i literatury ukraińskiej we lwowskich szkołach; doskonalenie sprawności językowej oraz poznanie internetowych zasobów, służących pogłębianiu wiedzy z literatury ukraińskiej poprzez uczestnictwo w seminarium języka ukraińskiego zorganizowanego w Międzynarodowym Instytucie Oświaty, Kultury i Kontaktów z Diasporą. Wzięło w nim udział 19 nauczycieli.

- **Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu**

- 6-8 marca 2016r. – udział przedstawicieli W-MODN w Elblągu w konferencji organizowanej przez wydział edukacji miasta Compiegne (Francja).

- Współpraca W-MODN w Elblągu z partnerami z Wielkiej Brytanii – stała współpraca z hrabstwem Lincolnshire w zakresie wspomaganie placówek dydaktycznych i nauczycieli,

po obu stronach, przy pozyskiwaniu funduszy unijnych, na realizację edukacyjnych projektów współpracy międzynarodowej między naszymi regionami.

e) Współpraca w zakresie programów międzynarodowych i międzyregionalnych

1. Program Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013

Celem Programu jest wspieranie transgranicznych procesów rozwojowych na obszarze pogranicza litewsko-polsko-rosyjskiego. Zasięg terytorialny Programu obejmuje:

- Litwę: okręgi Kłajpeda, Mariampol, Taurongi oraz jako przyległe: Kowno, Olita, Szawle i Telsze;
- Polskę: Województwa Pomorskie, Podlaskie, Warmińsko-Mazurskie, Kujawsko-Pomorskie oraz część Województwa Mazowieckiego;
- Rosję: Obwód Kaliningradzki.

Przedstawiciele Województwa uczestniczą w pracach Komitetu Monitorującego Program. W listopadzie br. odbyło się jego XI posiedzenie, a w grudniu konferencja zamykająca i podsumowująca jego wdrażanie. Od początku realizacji Programu Komitet zatwierdził do dofinansowania 60 projektów, w tym 7 strategicznych, z czego z Województwa Warmińsko-Mazurskiego 30 o wartości dofinansowania wynoszącej ponad 31 mln euro ze środków europejskich.

2. Program Interreg V-A Litwa-Polska-2014-2020

Celem Programu Litwa-Polska jest wspieranie inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego na obszarze granicznym poprzez współpracę transgraniczną. Program ma przyczynić się do wzrostu regionalnego i poprawy jakości życia w ramach wzmocnionej współpracy transgranicznej między społeczeństwem, a instytucjami na obszarze objętym wsparciem. Obszar Programu obejmuje:

- Litwa – obwody: olicki, kowieński, mariampolski, turoski oraz wileński (bez miasta Wilno);
- Polska – podregiony: białostocki, suwalski, ełcki.

Województwo uczestniczy w pracach Wspólnego Komitetu Monitorującego (WKM). Komitet podejmuje decyzje m.in. dotyczące wyboru projektów do finansowania ze środków Programu. Pierwsze posiedzenie WKM odbyło się w marcu br. w Wilnie. Zatwierdzono najważniejsze dokumenty wdrożeniowe (m.in. Regulamin WKM, budżet Pomocy Technicznej, Strategię Komunikacji, Plan Pracy i Plan Komunikacji na 2016 r., podręcznik dla beneficjentów oraz metodologię i kryteria wyboru finansowanych operacji). Na drugim posiedzeniu w październiku br. zatwierdzono do finansowania projekty złożone w pierwszym otwartym naborze wniosków. Wśród 29 projektów znalazło się 11 z beneficjentami z Województwa Warmińsko-Mazurskiego, z dofinansowaniem partnerów warmińsko-mazurskich w wysokości ponad 3,78 milionów euro. Kolejne spotkanie WKM odbędzie się w 2017 r.

W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie działa Regionalny Punkt Kontaktowy Programu Interreg V-A Litwa-Polska 2014-2020 (RPK). Jego funkcjonowanie reguluje porozumienie zawarte pomiędzy Samorządem Województwa a Wspólnym Sekretariatem Technicznym Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska

w Wilnie, działającym w imieniu Instytucji Zarządzającej Programem (Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej). Zgodnie z porozumieniem, funkcjonowanie RPK jest współfinansowane w 85% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w ramach Pomocy Technicznej Programu) oraz w 10% z rezerwy celowej budżetu państwa (wkład własny samorządu do projektu wynosi 5%). Pracownicy RPK udzielają informacji o Programie, prowadzą szkolenia, uczestniczą w konsultacjach pomysłów projektowych, wspierają beneficjentów w procesie poszukiwania partnerów oraz promują ofertę Programu w Województwie Warmińsko-Mazurskim.

3. Program Współpracy Transgranicznej Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa Polska-Rosja 2014-2020

W nowej perspektywie finansowej program trójstronny został zastąpiony programem bilateralnym tj. Programem Polska-Rosja. Jego głównym celem jest wspieranie transgranicznej współpracy w sferze społecznej, środowiskowej, gospodarczej i instytucjonalnej. Obszar Programu obejmuje:

- Polska: podregiony: suwalski, elcki, olsztyński, elbląski, trójmiejski, gdański, starogardzki oraz białostocki i słupski jako obszary przyległe.
- Rosja: Obwód Kaliningradzki.

Województwo uczestniczy w spotkaniach Wspólnego Komitetu Programującego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020 (WKP). W skład Komitetu wchodzi: Ministerstwo Rozwoju RP, polskie regiony obszaru Programu (warmińsko-mazurskie, pomorskie, podlaskie), a także partnerzy rosyjscy: ministerstwa Federacji Rosyjskiej (Spraw Zagranicznych, Rozwoju Gospodarczego) oraz przedstawiciele władz Obwodu Kaliningradzkiego. Obrady Komitetu poświęcone były przede wszystkim przygotowaniu nowej edycji Programu, w tym m.in. zatwierdzeniu dokumentów wdrożeniowych dla projektów regularnych oraz dużych projektów infrastrukturalnych (tzw. LIP). Do października 2016 r. łącznie odbyło się siedem spotkań Komitetu, w listopadzie zorganizowano kolejne. Program operacyjny został przedłożony Komisji Europejskiej 30 czerwca 2016 r., jednakże dotychczas nie został zatwierdzony. Dzięki staraniom Województwa Warmińsko-Mazurskiego we Wspólnym Komitecie Programującym, Wspólny Sekretariat Techniczny Programu zostanie przeniesiony z Warszawy do Olsztyna. Nadal będzie funkcjonowała filia Sekretariatu w Kaliningradzie.

4. Program Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Dania-Litwa-Niemcy-Szwecja (Południowy Bałtyk) 2014-2020

Głównym celem Programu Interreg V-A Południowy Bałtyk 2014-2020 jest zwiększenie potencjału niebieskiego i zielonego rozwoju obszaru Południowego Bałtyku poprzez współpracę transgraniczną. Obszar Programu obejmuje:

- Danię: Gmina Regionalna Bornholm i subregiony Zelandii: (Østsjælland, Vest-og Sydsjælland);
- Litwę: okręgi Kłajpedy oraz Taurogi i Tylża;

- Niemcy: powiaty kraju związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie: Nordwestmecklenburg, Rostock, Vorpommern-Rügen, Vorpommern-Greifswald oraz Miasto Rostok;
- Polskę – subregiony: szczeciński, koszaliński, słupski, trójmiejski, gdański, elbląski;
- Szwecję: regiony terytorialne Kalmar, Blekinge, Skania i Kronoberg.

Przedstawiciele Województwa uczestniczą w pracach Komitetu Monitorującego Programu. Obrady Komitetów w 2016 r. poświęcone były przede wszystkim tematyce wyboru projektów złożonych w ramach I i II naboru wniosków w Programie, w tym m.in. zatwierdzeniu zmian w Podręczniku Programu przygotowanych przez grupę roboczą ds. uproszczeń, a także dyskusji nad sposobem modyfikacji systemu oceny i wyboru projektów.

W Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie funkcjonuje Regionalny Punkt Kontaktowy (RPK) Programu Południowy Bałtyk, który udziela informacji zainteresowanym z Województwa Warmińsko-Mazurskiego na temat możliwości aplikowania o środki Programu; konsultuje pomysły projektowe oraz prowadzi poszukiwania partnerów dla potencjalnych beneficjentów z Województwa, w tym organizuje warsztaty generowania projektów. Pracownik RPK regularnie uczestniczy również w spotkaniach Regionalnych Punktów Kontaktowych ze Wspólnym Sekretariatem, które odbywają się co miesiąc on-line, a także w siedzibie Sekretariatu. Działalność RPK w okresie 2014-2020 finansowana jest w 100% ze środków budżetu Pomocy Technicznej Programu. W roku 2016, w Programie Południowy Bałtyk 2014-2020 odbył się drugi otwarty nabór wniosków w okresie od 9 maja 2016 r. do 17 czerwca 2016 r., a także nabór na projekty przygotowawcze tzw. „seed money” (31 maja – 17 czerwca 2016 r.), których celem jest wsparcie opracowania koncepcji projektowych gotowych do złożenia w ramach regularnych naborów wniosków w Programie. W ramach drugiego otwartego naboru partnerzy z Województwa Warmińsko-Mazurskiego uczestniczyć będą w dwóch zatwierdzonych projektach, a przyznane im dofinansowanie z funduszy europejskich wynosi ponad 109 tys. euro. W ramach „seed money” dofinansowanie (ok. 13 tysięcy euro) otrzymał jeden projekt z udziałem partnera z Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Kolejny (trzeci) nabór wniosków w Programie odbył się w okresie 2 listopada – 16 grudnia 2016 r.

5. Programy transnarodowe i międzyregionalne

Partnerzy z Województwa Warmińsko-Mazurskiego w perspektywie 2014-2020 mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów transnarodowych w ramach programów: Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz Interreg Europa Środkowa, a także współpracy międzyregionalnej: Interreg Europa.

W kwietniu 2016 r. Samorząd Województwa zorganizował w Ostródzie regionalną konferencję pod hasłem „Warmia i Mazury – aktywne we współpracy terytorialnej. Oferta Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa na lata 2014-2020 w województwie warmińsko-mazurskim”. Jej celem była aktywizacja interesariuszy do realizacji przedsięwzięć rozwojowych z udziałem partnerów zagranicznych w ramach realizacji projektów współpracy terytorialnej. W konferencji, która zgromadziła ponad 130 osób, uczestniczyli przedstawiciele miast, powiatów i gmin, przedstawiciele szkół wyższych, innych

instytucji z terenu Województwa, w tym beneficjenci programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej. W roku 2016 przeprowadzono otwarte nabory wniosków we wszystkich trzech wyżej wymienionych programach.

6. Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)

Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, zatwierdzona przez Radę Unii Europejskiej w październiku 2009 r., stanowi pierwszy w Unii Europejskiej dokument strategiczny o zasięgu makroregionalnym. Komisja Europejska traktuje ją jako projekt pilotażowy w zakresie terytorialnego podejścia do planowania i stymulowania rozwoju regionalnego. Województwo Warmińsko-Mazurskie w toku prac nad programowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020 musiało, podobnie jak inne regiony uwzględnić powiązanie niektórych obszarów tematycznych tej strategii z interwencją programu.

W październiku 2016 r. Województwo uczestniczyło w XI spotkaniu Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, gdzie przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych przedstawili członkom Zespołu sprawozdanie z przebiegu polskich prezydencji w grupie Narodowych Koordynatorów ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz Radzie Państw Morza Bałtyckiego. Oba przewodnictwa przypadły na okres lipiec 2015 r. – czerwiec 2016 r. Ponadto odniesiono się do najważniejszych procesów instytucjonalnych i politycznych w ramach wielostronnej współpracy w regionie Morza Bałtyckiego w ostatnich miesiącach oraz przedstawiono stan polskiego zaangażowania w SUE RMB. Przedstawiciele Województwa uczestniczyć będą w VII dorocznym Forum Strategii pod hasłem „Jeden Region, Jedna Przyszłość – Wizja 2030 dla Regionu Morza Bałtyckiego”. W programie zaplanowano dyskusje na temat wizji rozwoju Regionu Morza Bałtyckiego w perspektywie 2030 r. oraz szans i wyzwań regionu w globalnej perspektywie. Częścią spotkania będą warsztaty tematyczne w zakresie m.in. znaczenia żeglugi śródlądowej w łańcuchach transportowych, współpracy w ramach korytarzy TEN-T Regionu Morza Bałtyckiego, zrównoważonego rozwoju przemysłu morskiego, zrównoważonej Turystyki 2030, Agendy ONZ 2030 oraz globalnych celów zrównoważonego rozwoju z perspektywy regionu Morza Bałtyckiego. Zaplanowano również dyskusje nad modelami umiędzynarodowienia startupów cyfrowych w regionie Morza Bałtyckiego, zwiększenia potencjału przedsiębiorczości społecznej młodzieży w regionie, a także perspektyw współpracy UE – Rosja w tej części Europy.

7. BSSSC – Konferencja Współpracy Subregionalnej Państw Regionu Morza Bałtyckiego

Przedstawiciele Województwa uczestniczyli w 24. Dorocznej Konferencji Baltic Sea States Subregional Cooperation (BSSSC – Konferencja Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego), która odbyła się we wrześniu 2016 r. pod hasłem „Wartość współpracy regionalnej w czasach wyzwań”. Konferencje BSSSC są największą siecią współpracy w Regionie Morza Bałtyckiego i corocznie goszczą najważniejszych interesariuszy ze wszystkich państw basenu Morza Bałtyckiego. Tegoroczne wydarzenie poświęcone było tematyce Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, odbyły się również warsztaty na temat ochrony

wód śródlądowych, biogospodarki, korytarzy wzrostu, błękitnego wzrostu oraz kultury. Część konferencji dedykowano również prezentacji Programów Interreg Region Morza Bałtyckiego i Interreg Centralny Bałtyk oraz wybranym projektom zrealizowanym w ramach tych programów. Ponadto zaprezentowano norweski model współpracy regionalnej na przykładzie Wschodniorweskiej Sieci Okręgów. Jako prelegenci wystąpili m.in. przedstawiciele Komitetu Regionów, Rady Państw Morza Bałtyckiego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju.

8. VASAB – Międzynarodowa konferencja Komitetu ds. Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionu Morza Bałtyckiego

Przedstawiciele Województwa uczestniczyli w międzynarodowej konferencji VASAB „Wizje i Strategie wokół Morza Bałtyckiego” („Visions and Strategies around the Baltic Sea”), która odbyła się w czerwcu 2016 r. VASAB jest platformą międzyrządowej, wielostronnej współpracy 11 krajów regionu Morza Bałtyckiego w zakresie planowania przestrzennego i rozwoju, składającą się z przedstawicieli właściwych ministerstw i władz regionalnych, kierowaną przez Komitet ds. Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionu Morza Bałtyckiego. Konferencja zorganizowana została w ramach Prezydencji Polski w Radzie Państw Morza Bałtyckiego i poświęcona była wyzwaniom terytorialnym stojącym przed makroregionem Morza Bałtyckiego w kontekście zmian trendów rozwoju terytorialnego i regionalnego oraz wspólnych ponadgranicznych wizji terytorialnych. W trakcie wydarzenia omówiono m.in. założenia Europejskiej Agendy Miejskiej oraz Paktu Amsterdamskiego, zaprezentowano także wyniki raportu VASAB „Rozwój miast w Regionie Morza Bałtyckiego”, dotyczącego analizy sytuacji miast makroregionu w obszarach demografii, wydajności i dynamiki gospodarczej, potencjału dostępności multimodalnej, kapitału ludzkiego, włączenia społecznego i jakości życia. W konferencji udział wzięli interesariusze z makroregionu Morza Bałtyckiego odpowiedzialni za planowanie strategiczne m.in. przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju, Komisji Europejskiej (DG Regio), Komitetu Regionów, Sekretariatu VASAB w Rydze oraz reprezentanci ministerstw właściwych ds. rozwoju regionalnego z obszaru Morza Bałtyckiego.

IV. Społeczny wymiar współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego

1. Konkurs dla organizacji pozarządowych

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego już od ponad 10 lat organizuje otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Konkurs jest doskonałym narzędziem intensyfikacji aktywności lokalnych społeczności z Warmii i Mazur na arenie międzynarodowej. Dzięki wsparciu Samorządu Województwa dofinansowywane są projekty m.in. z obszaru współpracy szkół, ośrodków kultury i edukacji czy sportu.

➤ Integracja europejska oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami

W 2016 r. Samorząd Województwa przeznaczył 80 000 zł na wsparcie trzeciego sektora w obszarze współpracy międzynarodowej. Wśród dotowanych projektów znalazły się:

- „*ANIOTHELO*” *Aktywni we wspólnej Europie* – zadanie zrealizowane przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Aniołowo zakłada kontynuację wieloletniej współpracy z francuskim Côtes d’Armor. Wspólne działania służą mają rozwijaniu postaw obywatelskich poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach współpracy (warsztatach, szkoleniach, wizytach studyjnych).
- *Poznaj swojego sąsiada – wymiana młodzieży ukraińskiej i polskiej* – zadanie zrealizowane przez Ochotniczą Straż Pożarną w Tuławkach umożliwiło uczniom miejscowej szkoły oraz ich rówieśnikom z Obwodu Rówieńskiego bliższe poznanie kultury i tradycji Polski i Ukrainy.
- *X Spotkanie Integracyjne Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku zza Wschodniej Granicy* – projekt realizowany przez Akademię Trzeciego Wieku przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie skierowany jest do polskich środowisk senioralnych z Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Polonii mieszkającej na Wschodzie. Aktywność osób starszych ma stanowić wzór dla młodszych pokoleń, podkreślając istotną rolę pielęgnowania więzi i kontaktów z Polakami za granicą.
- *W Europie – bliżej siebie* – projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Łańcuch Wzajemności uwzględnił 25. rocznicę podpisania polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy oraz tegoroczne obchody 10-lecia aktywności międzynarodowej Stowarzyszenia. Organizatorzy zaprosili swoich długoletnich partnerów z Niemiec i Litwy na Warmię i Mazury, aby porozmawiać o wspólnie zrealizowanych i przyszłych działaniach na rzecz polskiej, niemieckiej i litewskiej społeczności.

- *10. Międzynarodowe Spotkania Artystyczne* – cykliczny, cieszący się międzynarodową popularnością projekt zrealizowany przez elbląskie Stowarzyszenie Kulturalne Viva Art. W programie tegorocznego wydarzenia znalazły się wystawy, spektakle czy warsztaty, w których udział biorą artyści z wielu państw, m.in. Armenii, Estonii, państw bałkańskich.
- *Polonijne spotkanie pokoleń* – projekt zrealizowany przez Fundację „Dziedzictwo nasze”, w którym aktywny udział biorą przedstawiciele środowisk polonijnych z Obwodu Kaliningradzkiego. Ideą spotkań jest cykl warsztatów i wykładów, podczas których przybliżane są realia współczesnej Polski rodakom mieszkającym poza granicami kraju. W programie tegorocznego przedsięwzięcia znalazła się debata na temat możliwości współpracy polskich organizacji pozarządowych z organizacjami polonijnymi, warsztaty dziennikarskie oraz spotkania z władzami samorządowymi.
- *Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup* – jedna z największych imprez tanecznych w Polsce, która od lat gości na elbląskich parkietach najlepszych tancerzy ze ścisłej, światowej czołówki. Przez trzy dni zawodnicy rywalizują o Puchar Bałtyku w kilkunastu kategoriach wiekowych. Każdego roku na parkiecie konkuruje ze sobą około 500 tancerzy z ponad 12 krajów świata.
- *Nasze Miasta, nasza wyobraźnia – konkurs fotograficzny* – projekt zrealizowany przez iławskie Stowarzyszenie Przystań zakładał współpracę z Francją i skierowany był do młodzieży szkolnej z partnerskich regionów. Ostatecznie Stowarzyszenie zorganizowało tylko lokalny konkurs fotograficzny.
- *Zabytki historyczne na szlakach polskich i ukraińskich* – projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Gmin Polskie Zamki Gotyckie, w ramach którego wydano folder turystyczny, promujący polskie i ukraińskie dziedzictwo historyczne i kulturowe.
- *III Europejskie Warsztaty Sportowo – Integracyjne 2016* – projekt zrealizowany przez olsztyński Uczniowski Klub Sportowy „Naki” to cykl warsztatów dla piłkarzy i trenerów z wybranych klubów europejskich, których celem jest wymiana wiedzy i doświadczenia z zakresu szkolenia sportowego i organizacji treningów. Gośćmi tegorocznych warsztatów byli piłkarze z francuskiego Departamentu Côtes d’Armor. Zwieńczeniem wspólnych sportowych wysiłków był udział w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej NAKI CUP oraz WARMIA-MAZURY CUP (rocznik 2004).

➤ **Sport**

Samorząd aktywnie wspiera wymiany i kontakty międzynarodowe organizacji pozarządowych z regionu, w ramach współpracy w zakresie sportu Samorząd Województwa dofinansował w ramach otwartego konkursu ofert:

- *Udział Uczniowskiego Klubu Sportowego „Naki” w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej Guerledan we Francji (Cotes d’Armor)* – w turnieju udział wzięła Drużyna UKS „NAKI”, która na 128 drużyn startujących, awansowała do fazy pucharowej i ostatecznie uplasowała się w przedziale miejsc 32-64. Trenerzy i zawodnicy nawiązali kontakt z innymi francuskimi drużynami. Zespół Laudeac goszczący zawodników UKS „Naki”, potwierdził przyjazd do Polski na turniej organizowany w roku 2017 oraz zaprosił olsztyński zespół na turniej organizowany w 2017 r. we Francji.

- *Staż zapasniczy w Côtes d'Armor* w dniach 23-29 lutego 2016 r. Celem projektu było podtrzymanie i rozwinięcie dotychczasowej współpracy sportowej między Departamentem Côtes d'Armor i Województwem Warmińsko-Mazurskim oraz promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Podczas stażu zawodnicy brali udział w Mistrzostwach Bretanii w zapasach w stylu celtyckim. Zawodnicy z naszego regionu zdobyli I, III oraz V miejsce w Mistrzostwach Bretanii.
- Wsparcie wymiany w ramach realizacji projektów z regionami partnerskimi Województwa Warmińsko-Mazurskiego poprzez *dofinansowanie wyjazdu grupy żeglarzy klasy Optimist z PMOS z Pizy na obóz żeglarski do Francji na wyspę Ile Grande*. Żeglarze z Pizy w kwietniu 2016 r. złożyli rewizytę w klubie, którego zawodników gościli wiosną ubiegłego roku.
- *Francusko-Białorusko-Polskie konsultacje zapasnicze*, która odbyła się w lipcu 2016 r. w Olsztynie. Celem zadania było podtrzymanie i rozwinięcie dotychczasowej współpracy sportowej między Departamentem Côtes d'Armor, Grodnem i Województwem Warmińsko-Mazurskim.
- *Udział młodzieży Salezjańskiej Organizacji Sportowej S.L. Salos z Ostródy w XXVII Światowych Igrzyskach Młodzieży Salezjańskiej Bratysława/Wiedeń* w dniach 4-8 maja 2016 r. W Igrzyskach wzięło udział ponad 1300 sportowców z 14 krajów w 4 dyscyplinach. Na igrzyska złożyły się trzy bloki: sportowy, kulturalny i religijny.
- *Udział w międzynarodowym Turnieju Toumoi International de Guerledan w Pays de Pontivi we Francji* – zadanie zostało przeprowadzone przez Uczniowski Klub Sportowy RONA 03. Turniej odbył się w dniach 11-12 czerwca 2016 r. Drużyna awansowała do fazy finałowej i ostatecznie uplasowała się w przedziale miejsc 24-64.
- *Letnia szkoła judo* – zadanie realizowane przez Towarzystwo Sportowe „Gwardia” Olsztyn. Organizacja międzynarodowego stażu judo polegała m.in. na integracji młodzieży z Polski, Francji, Rosji, Białorusi i Czech. Międzynarodowy staż judo odbywał się w dniach 31 lipca – 12 sierpnia 2016 r. Udział w nim wzięło ogółem ponad 200 osób z Warmii i Mazur, Opola, Krakowa, Tarnowa, Bochni, Côtes d'Armor, Kaliningradu, Grodna i Ostrawy.
- *XVI Międzynarodowy Halowy Turniej Baseballu – Działdowo Cup 2016* o Puchar Prezydenta RP i pod Patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego – w turnieju, który odbył się w dniach 10-13 marca 2016 r. udział wzięło 12 drużyn, ponad 200 zawodników, trenerów i sędziów z pięciu krajów (Polska, Mołdawia, Ukraina, Litwa, Białoruś). Na hali zawody oglądało ponad 700 kibiców, a transmisję internetową śledziły tysiące. Informacje o turnieju i jego wynikach dotarły do Europy, Ameryki Północnej i Azji.
- *Międzynarodowy XLV Turniej o „Puchar Warmii i Mazur” w zapasach dziewcząt i chłopców w stylu klasycznym i wolnym* – najstarszy turniej w regionie, którego zadaniem jest sprawdzenie poziomu wyszkolenia zawodników danej grupy wiekowej. Pierwszy raz w historii odbyła się transmisja internetowa LIVE. Do uczestnictwa w turnieju zaproszono 15 zawodników z Litwy, Białorusi i Rosji.

- *IV Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej WARMIA MAZURY CUP 2016 – Aktywni i Zdrowi* – w turnieju wzięło udział 280 zawodników w wieku 11-12 lat wraz z trenerami. Podczas realizacji tego zadania przeprowadzony został dwunastogodzinny turniej eliminacyjny i finałowy, rozegrano łącznie 58 meczów. W turnieju wzięły udział dwa zespoły zagraniczne: LOSC Loudeac (Francja) oraz Frydland Kaliningrad (Rosja).
- *Warmia i Mazury – tanecznym regionem* – dwa znane i prestiżowe turnieje, które odbyły się w Elblągu:
  - Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego „Jantar” – prezentacja 160 par, czyli 320 tancerzy z 44 klubów i szkół tańca z Polski oraz Kaliningradu.
  - Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego „Pomsty” – udział wzięło 80 par, czyli 160 tancerzy z 26 klubów i szkół tańca z Polski oraz Kaliningradu.
- *Międzynarodowy Wyścig Kolarski w Biskupcu Memoriał Jerzego Kowalskiego* – organizacja zawodów sportowych w silnej konkurencji krajowej i międzynarodowej (Obwód Kaliningradzki), łącznie udział wzięło 120 uczestników. Wyścig przyczynił się do zwiększenia zainteresowania młodzieży naszego regionu kolarstwem – do sekcji klubów z regionu zgłosiło się ok. 50 młodych adeptów i adeptek kolarstwa.
- *XIII Międzynarodowy Kongres Brydżowy 2016* – zawody odbyły się w czerwcu br. w Olsztyńskim Parku Naukowo-Technologicznym pod patronatem medialnym: TVP Olsztyn, Polskiego Radia Olsztyn, Gazety Olsztyńskiej. Startowało 226 zawodników z całego kraju oraz z Litwy i Białorusi. Pierwsze miejsce z Grand Prix Polski Par 2016 Open zajęła para z Litwy. Całe zawody transmitowane były w Internecie.

2. Spotkania informacyjne na temat zewnętrznych programów finansujących współpracę międzynarodową

W kalendarz działań Departamentu Współpracy Międzynarodowej na stałe wpisała się organizacja spotkań informacyjnych dotyczących pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych na projekty międzynarodowe. Spotkania cieszą się ogromnym zainteresowaniem organizacji z Województwa (organizacji pozarządowych, szkół, uczelni itp.) W 2016 roku zorganizowano dwa spotkania na temat zewnętrznych programów finansujących współpracę międzynarodową.

• Polsko-ukraińska współpraca młodzieży

Departament Współpracy Międzynarodowej zorganizował w lipcu 2016 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego spotkanie informacyjne dotyczące konkursu, w którym udział wzięli przedstawiciele samorządów lokalnych, środowisk szkolnych i edukacyjnych oraz organizacji pozarządowych. Celem spotkania było zaprezentowanie szczegółów programu i ułatwienie podmiotom zewnętrznym pozyskanie środków na inicjatywy międzynarodowe.

W 2016 roku po raz pierwszy ogłoszono konkurs dotacyjny w ramach Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży. Nowy mechanizm ma na celu budowanie postaw otwartości i tolerancji oraz wspieranie aktywnych postaw obywatelskich wśród ludzi młodych.

➤ **Polsko-niemiecka współpraca młodzieży**

22 listopada 2016 r. Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zorganizował spotkanie informacyjne poświęcone programowi Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży. Gościem i ekspertem spotkania był kierownik Referatu Wspierania Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, który omówił warunki uczestnictwa w konkursie, zasady finansowania oraz korzystania z internetowego systemu składania wniosków. O realizacji wspólnych projektów opowiedzieli również beneficjenci z Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży służy wymianie i współpracy młodzieży polskiej i niemieckiej. Jest otwarta na wszystkie podmioty i inicjatywy. Jej działalność opiera się na partnerskiej i równoprawnej współpracy Polaków i Niemców. W ramach realizowanych projektów możliwe są wymiany szkolne i pozaszkolne, jak również wymiany młodzieży. Na spotkanie zaproszone zostały szkoły, uczelnie, organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.